

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 150/11, 119/14 i 93/16), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2018. godine, donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Izvješće o realizaciji Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2017. godini, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavila Državna uprava za zaštitu i spašavanje, aktom klase: 214-02/18-01/02, urbroja: 543-01-08-01-18-12, od 8. ožujka 2018. godine.

KLASA:
URBROJ:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

Na temelju točke 55. Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2017. godini („Narodne novine“, broj 42/17) Državna uprava za zaštitu i spašavanje podnosi

IZVJEŠĆE

o realizaciji Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2017. godini

UVOD

OPĆENITO O POŽARIMA NA OTVORENOM PROSTORU

Požari na otvorenom prostoru (šumski požari te požari na poljoprivrednim površinama i niskom raslinju) zbog svojih specifičnosti lako mogu prerasti u katastrofu širih razmjera, posebice nakon dugotrajnih sušnih perioda kada je i biosfera najugroženija. Požari mijenjaju izgled krajobrazu i narušavaju ekološku ravnotežu, a na opožarenim površinama često dolazi do erozije i degradacije tla što vodi i do promjena klimatskih karakteristika šireg prostora, a obnova uništenih površina zahtijeva velike ljudske napore, značajna financijska sredstva i dugo vrijeme za uspostavu prvobitnih uvjeta.

PREVENTIVNI I OPERATIVNI (KURATIVNI) POSLOVI ZAŠTITE OD POŽARA

Poslovi zaštite od požara dijele se na preventivne i operativne (kurativne).

S ciljem zaštite od požara, državna tijela, pravne osobe s javnim ovlastima, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su, u okviru svojih nadležnosti, provoditi aktivnosti i preventivno djelovati na zaštiti od požara, a ukoliko raspolažu materijalno-tehničkim i ljudskim potencijalima i operativno (kurativno) djelovati.

Preventiva i kurativa su u određenoj uzajamnosti te ih nadležna tijela provode (dijelom) istovremeno. Zakonom o zaštiti od požara („Narodne novine“, broj 92/10) dana je mogućnost jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da svojim odlukama, uz suglasnost policijske uprave, mogu propisati da određene poslove kontrole provedbe propisanih mjera zaštite od požara utvrđenih Zakonom o zaštiti od požara te provedbenim propisima, mogu obavljati vatrogasne postrojbe i/ili vatrogasne zajednice na području te jedinice.

Preventivni poslovi zaštite od požara (protupožarna preventiva)

Protupožarna preventiva kao skup mjera (normativnih, graditeljskih, tehničko-tehnoloških, organizacijskih, obrazovnih i promidžbenih) ima za cilj sprečavanje nastanka požara, a ako do njega

dode i onemogućiti njegovo širenje te (u slučaju potrebe) da se i uspješno obavi evakuacija ljudi i materijalnih dobara iz ugroženog područja.

Trajni zadatak preventivne zaštite od požara jest ulaganje i stalni napredak tehničkih sredstava zaštite, njihovo redovito održavanje te obrazovanje i stalno obavješćivanje ljudi o mogućim uzrocima i mjestima nastanka požara. Svakako je bolje učiniti sve potrebne radnje i postupke za zaštitu od požara, nego da njihovo nepoznavanje i neprovođenje platimo višestruko većom cijenom, pa i ljudskim životima. Preventivna zaštita od požara ne mjeri se samo uložnim sredstvima, razvijenošću tehnologije i razinom zaštite, već i kulturom ponašanja u svim segmentima rada i društvenih odnosa.

Vatrogasna kultura pretpostavlja poznavanje osnovnih znanja iz zaštite od požara i njihovu strogu primjenu na svakom mjestu gdje živi i radi čovjek, obitavaju životinje i rastu biljke i da bude usađena trajno u svijesti svih ljudi.

Obveze preventivnog djelovanja u zaštiti od požara

Državna tijela, pravne osobe s javnim ovlastima, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru svojih nadležnosti dužni su preventivno djelovati temeljem odredbi Zakona o zaštiti od požara i Zakona o vatrogastvu („Narodne novine“, broj 106/99, 117/01, 96/03, 174/04, 38/09, 80/10) kojima su propisana njihova prava i obveze.

Važnu ulogu u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara imaju sve inspekcijske službe u zaštiti od požara (prema različitim propisima). Prvenstveno se to odnosi na inspekciju zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova, ali i inspekcije svih ostalih ministarstava i tijela javne uprave koje provode inspekcijski nadzor. Važnu ulogu svakako imaju i nadzorne službe tijela jedinica lokalne i područne samouprave.

Zakonom o zaštiti od požara uređen je sustav zaštite od požara. Sustav zaštite od požara podrazumijeva planiranje zaštite od požara, propisivanje mjera zaštite od požara građevina, s ciljem zaštite života, zdravlja i sigurnosti ljudi i životinja te sigurnosti materijalnih dobara, okoliša i prirode od požara (uz društveno i gospodarski prihvatljiv požarni rizik).

Fizičke i pravne osoba, tijela državne vlasti te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave) dužni su provoditi mjere zaštite od požara u skladu s odredbama Zakona o zaštiti od požara i drugim propisima donesenim na temelju njega, planovima i procjenama ugroženosti od požara, odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim općim aktima iz područja zaštite od požara.

Temeljem Zakona o zaštiti od požara, u slučaju privremenog povećanog požarnog rizika (vrijeme žetve, vrijeme povećane požarne opasnosti otvorenog prostora proglašene od nadležnog tijela prema posebnom propisu iz područja ustroja i djelokruga lokalne samouprave), a na temelju prosudbe povećanog požarnog rizika, za cijelo vrijeme njegovog trajanja, potrebno je poduzimati i odgovarajuće dodatne, organizacijske i tehničke, mjere zaštite od požara, koje uključuju osiguranje vatrogasnog dežurstva, odnosno motrilačko-dojavne službe, kao i primjenu odgovarajuće opreme i sredstava za gašenje. Inspekcijski nadzor Zakonom propisanih mjera provode inspektori zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova.

Prema Zakonu o šumama („Narodne novine“, broj 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13 i 94/14), interes Republike Hrvatske u gospodarenju šumama i šumskim zemljištem ostvaruje se u zaštiti šuma i šumskih zemljišta, među ostalim i njihovom zaštitom od požara. Trgovačka društva te pravne osobe koje koriste šume u vlasništvu Republike Hrvatske i šumoposjednici dužni su poduzimati mjere radi zaštite šuma od požara, a nadzor provedbe mjera zaštite od požara propisani zakonskim i podzakonskim aktima obavljaju inspektori zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova i šumarski inspektori Ministarstva poljoprivrede.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13) propisano je da općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja, a županije poslove od područnoga (regionalnog) značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima.

Općine i gradovi te veliki gradovi i gradovi sjedišta županija, uz ostale poslove od lokalnog značaja, sukladno odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove protupožarne zaštite.

Agrotehničke mjere na poljoprivrednom zemljištu i mjere zaštite od požara na poljoprivrednom i šumskom zemljištu provode se temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, broj 39/13 i 48/15), a reguliraju ga odnosno potrebne mjere svojim Odlukama (zajedno s kaznenim odredbama) propisuju, jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb (Općinska ili gradska vijeća i Skupština Grada Zagreba). Nadzor kako se provode mjere osiguranja zaštite od požara i naređenje provođenja određenih mjera ako se utvrdi da se fizičke osobe koje su korisnici ili vlasnici poljoprivrednog i šumskog zemljišta ne pridržavaju propisa, odnosno naređenih mjera za zaštitu od požara, provode poljoprivredni inspektori (u područnim jedinicama Ministarstva), šumarski inspektori, inspektori zaštite od požara, komunalni redari, i druge ovlaštene osobe.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15 i 12/18), ciljevi zaštite okoliša odnose se (među ostalim) na zaštitu života i zdravlja ljudi, zaštitu biljnog i životinjskog svijeta ..., sprečavanje “velikih nesreća” koje uključuju i opasne tvari kao i sprječavanje i smanjenje onečišćenja okoliša. Zaštita obuhvaća zaštitu prirodnih i djelomično prirodnih sastojina, šumskih kompleksa, zaštitu šumskog tla, biljnog i životinjskog svijeta. Inspekcijski nadzor u području okoliša (koordinirano i s inspektorima zaštite od požara) provode inspektori Ministarstva zaštite okoliša i energetike (nadzor zaštite okoliša, nadzor zaštite prirode, nadzor zaštite voda i nadzor u području energetike).

Operativni (kurativni) poslovi zaštite od požara

Sustav vatrogastva uređen je odredbama Zakona o vatrogastvu i podzakonskim aktima koji detaljnije uređuju područja vezana za ustroj, zapovijedanje, osposobljavanje, financiranje vatrogasne djelatnosti, prava i obveze jedinica lokalne samouprave, tehniku, opremu i sredstva vatrogasnih postrojbi i društava koja obavljaju vatrogasnu djelatnost.

Glavni nositelji operativnih (kurativnih) aktivnosti su Državna uprava za zaštitu i spašavanje uz potporu resursa Ministarstva obrane putem Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske – najznačajniji segment u potpori su zračne snage, Hrvatska vatrogasna zajednica, jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine s vatrogasnim postrojbama – profesionalnim i dobrovoljnim, ustrojenim prema Procjeni ugroženosti/Planu zaštite od požara) te pravne osobe iz gospodarstva s osposobljenim i opremljenim ljudskim potencijalima za gašenje požara.

Republika Hrvatska ulazi u grupu mediteranskih zemalja, što uvjetuje naglašenu požarnu ugroženost u priobalnom pojasu i na otocima. Požarna ugroženost osobito dolazi do izražaja u ljetnim mjesecima i u sušnim vremenskim periodima, a dijelom sve više i u proljetnim mjesecima. Gašenje takvih požara iziskuje angažiranje velikog materijalnog, tehničkog i kadrovskeg potencijala. Osim toga požari raslinja uglavnom traju relativno duže vrijeme na područjima gdje ne postoji razvijena infrastruktura (prometnice, vodovod, mogućnost komuniciranja), što uvjetuje specifičan i unaprijed isplanirani pristup.

REALIZACIJA PROGRAMA AKTIVNOSTI U 2017. GODINI

Kako bi se poboljšalo stanje zaštite od požara odnosno smanjio broj požara i šteta prouzročenih požarima na otvorenom prostoru te unaprijedila organizacija gašenja požara, istaknule zakonskim i podzakonskim aktima propisane osnovne, ali i dodatno naglasile (propisale) posebne (dodatne) mjere zaštite od požara kao i obavile planske pripreme za organizirano gašenje velikih i

katastrofalnih požara, Vlada Republike Hrvatske svake godine kao osnovni operativni dokument donosi „Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku” (u daljnjem tekstu: Program aktivnosti). Program aktivnosti donosi se temeljem odredbe Zakona o zaštiti od požara.

Program aktivnosti za 2017. godinu donijela je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 27. travnja 2017. godine, a isti je objavljen u „Narodnim novinama“, broj 42/17.

Zadaće Programa aktivnosti provode tijela državne uprave, zavodi, javna poduzeća i privatne tvrtke, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove za upravljanje nacionalnim parkovima, parkovima prirode i zaštićenim područjima na županijskoj razini, udruge (vatrogasne zajednice) i operativne snage sustava civilne zaštite (vatrogasne postrojbe profesionalne i dobrovoljne, Hrvatska gorska služba spašavanja i dr.). Kroz provođenje Programa aktivnosti ostvaruje i bolja međusobna suradnja svih njihovih stručnih službi.

Ministarstvo unutarnjih poslova i Državna uprava za zaštitu i spašavanje zaduženi su za koordinaciju, praćenje, usklađivanje i usmjeravanje aktivnosti svih subjekata provedbe zadaća Programa aktivnosti.

Na taj način su povezani operativni, organizacijski i zapovjedni segmenti sustava civilne zaštite i spašavanja (u širem smislu), a u suradnji s inspekcijskim službama drugih ministarstava pojačani su nadzori provedbe zadaća Programa aktivnosti. Sukladno tome, olakšano je praćenje i koordinacija aktivnosti u pripremi i provedbi zadaća iz ovogodišnjega Programa aktivnosti, prikupljanje i obrada podataka te izvješćivanje.

Ovo Izvješće o realizaciji Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2017. godini (dalje u tekstu: Izvješće) koje izrađuje Državna uprava za zaštitu i spašavanje temelji se na izvješćima svih izvršitelja zadataka i sudjelovatelja u realizaciji Programa aktivnosti. U Izvješću se daje osvrt na provedbu posebnih mjera zaštite od požara za točke Programa aktivnosti, sukladno zadaćama pojedinih nositelja.

Izvješće se također temelji i na detaljnije (od strane Radne skupine za izradu analize požarne sezone osnovane Odlukom ministra unutarnjih poslova, KLASA: 011-01/17-01/263; UR BROJ: 511-01-152-17-2 od 6. rujna 2017.), izvršenoj analizi požarne sezone koja je provedena upravo iz razloga zahtjevnosti požarne sezone u 2017. godini. Ciljevi rada Radne skupine bili su što kvalitetnije provedena analiza svih segmenata (izvršitelja i sudionika) u protupožarnim aktivnostima (preventivnim i operativnim), utvrđivanje svih rezultata (uočene slabosti/nedostataka), definiranja naučenih lekcija, predlaganja mjera za poboljšanje Programa aktivnosti u 2018. godini i dalje kao i unapređenja sustava vatrogastva.

Na kraju ovog Izvješća, sažeto su navedeni osnovni naglasci provedene analize te predloženih 15 kratkoročno provedivih mjera za poboljšanja u požarnoj sezoni za 2018. godinu.

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE PROVEDBE PROGRAMA AKTIVNOSTI U 2017. GODINI

Za potrebe provedbe Programa aktivnosti u 2017. godini iz Državnog proračuna je na projektu K260089 Državne uprave za zaštitu i spašavanje planirano 23.320.000,00 kuna.

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2017. godinu te preraspodjelom sredstava, tekući plan povećan je za 4.759.031,00 kuna i konačno za potrebe Državne uprave za zaštitu i spašavanje iznosio 28.079.031,00 kuna (godišnji plan projekta). Realizacija navedenih sredstava iz nadležnosti Državne uprave za zaštitu i spašavanje, prikazana je u tablici 1.

ŠIFRA PROJEKTA	PROGRAM AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	IZNOS
K260089	UKUPNO PLANIRANA SREDSTVA ZA POTREBE DRŽAVNE UPRAVE ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE	28.079.031,00 kn
	REALIZIRANO DO 31.12.2017. GODINE	27.295.593,42 kn
	REALIZIRANO U ODNOSU NA GODIŠNJI PLAN (%)	97,21 %

Tablica 1: Realizacija financijskih sredstava Programa aktivnosti u 2017. godini

Od planiranih financijskih sredstava Državne uprave za zaštitu i spašavanje (28.079.031,00 kn) realizacija u odnosu na godišnji plan iznosila je 97,21 %.

Za potrebe provedbe Programa aktivnosti u 2017. godini iz Državnog proračuna je na projektu A545035 Ministarstva obrane planirano je 81.557.820,00 kuna. Realizacija navedenih sredstava iz nadležnosti Ministarstva obrane, prikazana je u tablici 2.

ŠIFRA PROJEKTA	PROGRAM AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	IZNOS
A545035	UKUPNO PLANIRANA SREDSTVA ZA POTREBE MINISTARSTVA OBRANE	81.557.820,00 kn
	REALIZIRANO DO 31.12.2017. GODINE	80.356.619,91 kn
	REALIZIRANO U ODNOSU NA GODIŠNJI PLAN (%)	98,53%

Tablica 2: Realizacija financijskih sredstava Programa aktivnosti u 2017. godini

Od planiranih financijskih sredstava Ministarstva obrane (81.557.820,00 kn), realizacija u odnosu na godišnji plan iznosila je 98,53 %.

Ukupno je za realizaciju Programa aktivnosti s pozicija Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Ministarstva obrane ukupno (do 31.12.2017. godine) realizirano 107.652.213,33 kn.

PREGLED REALIZACIJE ZADAĆA PROGRAMA AKTIVNOSTI

Opće, normativne, planske, preventivne, operativne i nadzorne aktivnosti subjekata Programa aktivnosti u pripremi i realizaciji požarne sezone u svrhu smanjenja opasnosti od nastanka i širenja požara

U daljnjem tekstu naglašavaju se neke od aktivnosti značajnijih izvršitelja u provođenju općih, normativnih, planskih, preventivnih i nadzornih aktivnosti subjekata Programa aktivnosti u pripremi i realizaciji požarne sezone u svrhu smanjenja opasnosti od nastanka i širenja požara kao što su aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova i ostalih subjekata Programa aktivnosti (inspektora Ministarstva zaštite okoliša i energetike, poljoprivrednih, šumarskih i vodopravnih inspektora, inspekcije u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture te aktivnosti društva iz sastava Hrvatskih željeznica, Hrvatskog centra za razminiranje, Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu i drugih).

1. Ministarstvo unutarnjih poslova realiziralo je sljedeće aktivnosti:

- a.** Od ukupno 576 jedinica lokalne i područne samouprave (20 županija, Grad Zagreb, 127 grada i 428 općina) sve su usvojile Plan zaštite od požara. U tijeku je usklađivanje Planova zaštite od požara pojedinih jedinica lokalne i područne samouprave s novonastalim uvjetima, što je obveza koja traje neprekidno. Napominjemo da je u odnosu na prethodno Izvješće Općina Zrinski Topolovac (Bjelovarsko-bilogorska županija) donijela Plan zaštite od požara, te je Bjelovarsko-bilogorska županija u postupku usklađivanja Plana zaštite od požara.
- b.** Sukladno točki 2. Programa aktivnosti od jedinica lokalne samouprave općine Bebrina, Davor, Garčin, Gornji Bogičevci, Gundinci, Rešetari, Vrbje i Legrad, nisu propisale potrebne agrotehničke mjere kao i mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina u dijelu koji se odnosi na zaštitu od požara, sukladno članku 4. Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Člankom 60. navedenog Zakona propisano je da upravni i inspeksijski nadzor vrši poljoprivredna inspekcija.
- c.** Sukladno točkama 17. do 23. Programa aktivnosti, Inspektorati unutarnjih poslova policijskih uprava prema planovima i u suradnji s nadležnim inspekcijama drugih tijela državne uprave obavljali su inspeksijski nadzor protupožarnih šumskih prometnica i prosjeka s elementima šumskih cesta kroz posebno ugrožene šume, željezničkih pruga koje prolaze kroz područja velikog i vrlo velikog stupnja ugroženosti od požara, javnih cesta državnog značaja i objekata na tim cestama, kao i onih područja na kojima su prethodnih godina nastajali požari koji su ometali odvijanje cestovnog prometa, kao i

cestovnih pravaca od lokalnog značaja koji su tijekom turističke sezone pojačano opterećeni prometom (prilazi hotelskim naseljima, autokampovima, javnim garažama, kulturno povijesnim lokalitetima i drugim objektima u kojima boravi ili se okuplja veći broj gostiju ili turista), nacionalnih parkova, parkova prirode i drugih zaštićenih šumskih površina, odlagališta otpada i „divljih“ odlagališta, osobito na području priobalja (statistički pokazatelji dani su u Tablici 3).

- d.** Sukladno točki 24. Programa aktivnosti, Inspektorati unutarnjih poslova policijskih uprava za potrebe planiranja, organiziranja i obavljanja pojačanog nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija sačinili su popis građevina i prostora koji predstavljaju poseban gospodarski, poljoprivredni, turistički ili interes za zaštitu prirode i okoliša, a vezani su uz nadolazeću turističku i žetvenu sezonu, kao i plan inspeksijskog nadzora, te ih dostavili Sektoru za inspeksijske poslove u sjedištu. Za sve subjekte po popisu utvrđen je redosljed prioriteta po značaju odnosno riziku od nastanka požara i mogućim posljedicama u slučaju požara. Prioritet je dan objektima i prostorima u kojima boravi ili se okuplja velik broj ljudi odnosno gostiju ili turista i prostorima koji predstavljaju interes za zaštitu prirode i okoliš.
- e.** Sukladno točki 25. Programa aktivnosti, Inspektorati unutarnjih poslova policijskih uprava u obavljanju pojačanog inspeksijskog nadzora nad provedbom odredbi Zakona o zaštiti od požara („Narodne novine“, broj 92/10), Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima („Narodne novine“, broj 108/95, 56/10), Zakona o eksplozivnim tvarima („Narodne novine“, broj 178/04, 109/07, 67/08, 144/10 i novog Zakona o eksplozivnim tvarima i proizvodnji i prometu oružja 70/17), kao i drugih propisa i odluka kojima su propisane mjere zaštite od požara i eksploziva, u slučaju povrede njihovih odredbi, poduzimaju zakonom propisane mjere i podnose optužne prijedloge i prekršajne naloge, a sve u svrhu pravodobnog i dosljednog kažnjavanja subjekata koji ne provode mjere zaštite od požara (statistički pokazatelji dani su u Tablici 3).
- f.** Sukladno točki 33. Programa aktivnosti, Inspektorati unutarnjih poslova policijskih uprava uključili su se u praćenje stanja motriteljsko-dojavne službe i izviđačko-preventivne ophodnje, poglavito u vrijeme povećane opasnosti za nastanak i širenje požara na otvorenom prostoru, te u praćenje ugroženosti zaštićenih područja prirodnih vrijednosti (nacionalni parkovi, parkovi prirode i sl.).
- g.** Sukladno točki 46. Programa aktivnosti, Ravnateljstvo policije je, sukladno procjeni rizika planiralo ispomoc policijskim upravama na moru u ljudstvu i tehnici koji su

zajedno s policijskim službenicima tih uprava u okviru obavljanja policijskih poslova poduzimali mjere na otkrivanju i hvatanju počinitelja prekršaja i kaznenih djela počinjenih paljevinama i požarima, mjere privremene regulacije i preusmjeravanja prometa s područja zahvaćenog požarom, mjere osiguranja tijekom provođenja evakuacije i spašavanja stanovništva ugroženog požarom, te su poduzimane mjere kako bi se spriječilo počinjenje drugih kaznenih djela na evakuiranim područjima.

Ravnateljstvo policije je tijekom ljetne protupožarne sezone osiguralo, prema potrebi i zahtjevu Državne uprave za zaštitu i spašavanje Sektora za vatrogastvo, korištenje helikoptera Zrakoplovne jedinice Ministarstva radi obavljanja zadaće prijevoza i izviđanja te koordinacije snaga.

Nadalje, od ukupnog broja evidentiranih požara u Republici Hrvatskoj tijekom 2017. godine, provedenim kriminalističkim istraživanjima za njih 62 utvrđeno je da su nastali kao posljedica počinjenja kaznenih djela „Dovođenje u opasnost života i imovine opće opasnom radnjom ili sredstvom“ opisano u članku 215. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17) ili „Teška kaznena djela protiv opće sigurnosti“ opisano u članku 222. Kaznenog zakona, za koje je ukupno osumnjičeno i prijavljeno 28 počinitelja. Ističe se da je uz spomenuta kriminalistička istraživanja, u još 8 provedenih kriminalističkih istraživanja utvrđeno da su požare na otvorenom prostoru izazvale dvije duševno bolesne osobe, slijedom čega je o istome izvješteno nadležno državno odvjetništvo, no zbog procesne nesposobnosti počinitelja isti nisu kazneno prijavljeni.

- h.** Ministarstvo unutarnjih poslova je prije početka požarne sezone izvršilo pripremu ljudstva i materijalno tehničkih sredstava potrebnih za kriminalističko istraživanje (utvrđivanje uzroka) požara i tehnoloških eksplozija, prije svega otvorenog prostora i objekata turističkog značaja na priobalju.
- i.** Sukladno točki 50. Programa aktivnosti, Uprava za upravne i inspekcijske poslove, Ministarstva unutarnjih poslova imenovala je kontakt osobu i njegovu zamjenu za koordinaciju iz Programa aktivnosti, te tražene podatke dostavila Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje u određenom roku, odmah po objavi Programa aktivnosti u „Narodnim novinama“.
- j.** Sukladno točki 51. Programa aktivnosti, Uprava za upravne i inspekcijske poslove dostavljala je izvješća Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje o provedbi zadaća

Programa aktivnosti u propisanim rokovima za mjesec svibanj, lipanj i srpanj 2017. godine.

- k. Sukladno točki 53. i 55. Programa aktivnosti, Uprava za upravne i inspeksijske poslove Ministarstva unutarnjih poslova u roku je izvijestila Državnu upravu za zaštitu i spašavanje o provedbi svih aktivnosti iz svog djelokruga.

Tablica 3: izvršeni inspeksijski nadzori sukladno Programu aktivnosti u 2017. godini

Datum izvješćivanja: 1. prosinca 2017. god.

Red. broj	Građevine i prostori	inspeksijski pregledi	donesena rješenja	naložene mjere	kontrolni pregledi	Prekršajne prijave					
						pravne		odgovorne		fizičke	
						OP	N	OP	N	OP	N
1.	Hoteli	255	64	308	83	1	11	2	6		
2.	Moteli	13	1	4	4						
3.	Turistička naselja	17	2	5	5						
4.	Autokampovi	53	4	22	14		1		1		
5.	Marine	21			2						
6.	Disko-klubovi	86	4	40	12						
7.	Ostali ugostiteljski objekti	111	17	77	23	3	1	3	1	1	
8.	Bolnice	43	6	24	10		1		1		
9.	Benzinske postaje	284	21	98	39		7		6		
10.	Pravne osobe u kojima se obavlja utovar opasnih tvari u motorna vozila, pretaču zapaljive tekućine i plinovi	96	15	23	30		10		10		
11.	Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, prometom i korištenjem eksplozivnih tvari	282		1	9	2		2			
12.	Prodavaonice oružja i streljiva	140			2						
13.	Hrvatske šume d.o.o.	85	6	28	48		1		1		
14.	Nacionalni parkovi	5	2	6	1						
15.	Parkovi prirode	12	1	1	2						
16.	Ostali zaštićeni objekti prirode	10			8						
17.	Trase elektroenergetskih vodova s pripadajućim elektro-energetskim objektima	136	17	93	32						
18.	Željezničke pruge	16	2	2	2						
19.	Glavni cestovni pravci	63	6	6	10						
20.	Odlagališta komunalnog otpada	124	7	25	10	1		1			
21.	Ostale građevine i prostori	850	151	514	245	6	18	5	9		7
22.	Jedinice područne samouprave (županije)	15		13					2		
23.	Jedinice lokalne samouprave (gradovi)	71	11	19	20				2		
24.	Jedinice lokalne samouprave (općine)	204	22	88	40		1		4		
25.	Protupropisno spaljivanje na otvorenom prostoru	28			2		1		2	78	150
UKUPNO:		3.020	359	1.397	653	13	52	13	45	79	157

OP = optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka

N = prekršajni nalog

2. Ostali subjekti Programa aktivnosti realizirali su sljedeće aktivnosti:

- a. Vezano za izvješća drugih izvršitelja zadaća i sudjelovatelja Programa aktivnosti, potrebno je naglasiti da su zadaće Programa aktivnosti provedene u zadanim rokovima. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno točki 3. Programa tijekom mjeseca travnja i svibnja održale su sjednice županijskih Stožera civilne zaštite tematski vezane uz pripremu ljetne protupožarne sezone.
- b. Temeljem točke 9. Programa aktivnosti, Hrvatski centar za razminiranje je u suradnji s minski zagađenim županijama, državnom upravom, javnim poduzećima i drugim pravnim osobama u Republici Hrvatskoj koje su uključene u protuminsko djelovanje izradio Plan protuminskog djelovanja za 2017. godinu te sukladno financijskim sredstvima obavljao prioritarno razminiranje područja bitnog za provedbu mjera zaštite od požara. Na jugu Republike Hrvatske u potpunosti su označena minski sumnjiva područja te se vrše tjedna ažuriranja minske situacije koja je vidljiva na portalu minsko-informacijskog sustava Hrvatskog centra za razminiranje. Vezano uz razminiranje okolnih područja bivših vojno skladišnih kompleksa u tijeku je ugovaranje za planove razminiranja.
- c. Sukladno točki 19., a prema izvješću poduzeća HŽ Infrastruktura, Uprava HŽ Infrastrukture d.o.o. donijela je Plan i program posebnih mjera zaštite od požara za 2017. godinu kojim se utvrđuju područja požarne ugroženosti i mjere zaštite od požara u pružnom pojasu i na objektima. Mehaničko čišćenje i uklanjanje zapaljivih tvari iz pružnog pojasa obavljano je u kontinuitetu tijekom protupožarne sezone, formiran je protupožarni vlak u Kaštel Starom, postavljeni su osmatračići na osmatračićkim mjestima, ograničena je brzina teretnih i putničkih vlakova na najugroženijim dionicama pruge kao i 15-minutno zaustavljanje teretnih vlakova radi hlađenja aktivnih dijelova kočnice i osovinskog sklopa, zabranjeno je prometovanje vučnih vozila bez ugrađene iskrolomke, Obavljeni su nadzori pružnog pojasa od strane radnika HŽ Infrastrukture i od strane inspektora zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova.

Prema izvješću HŽ Putnički prijevoz, izrađen je Plan i program posebnih mjera zaštite od požara za 2017. godine temeljem kojega su provedene izvršavane potrebne aktivnosti.

HŽ Cargo d.o.o. izradio je Plan i program aktivnosti posebnih mjera zaštite od požara za 2017. godinu, obavio je dodatno poučavanje radnika, propisao je način prijave požara za svoje radnike. Na prugama visoke požarne ugroženosti poduzeto je pojačani nadzor i

kontrolu rada s naglaskom na pojačani pregled vagona i njegovih dijelova koji eventualno mogu izazvati požar (sustav kočnice, zaštitni limovi) i pravilnosti obavljanja propisanih proba kočenja. Zbog povećane sigurnosti debljina je povećana na 15 mm za vrijeme trajanja protupožarne sezone, vršeno je zaustavljanjem na 15 minuta teretnih vlakova sastavljenih od tovarnih vagona koji voze u smjeru Rijeke u kolodvoru Meja ili Plase, a u smjeru Splita u kolodvoru Perković obavljano je hlađenje aktivnih dijelova kočnice i osovinskih sklopova, pregledavana je ispravnost ispušnih sustava i iskrolomki na dizelskim lokomotivama te su poduzimane i ostale potrebne mjere i aktivnosti.

Tvrtka Rail Cargo Carrier Croatia d.o.o. provodila je pojačan nadzor i kontrolu rada radnika na područjima pruga visoke požarne ugroženosti, vršen je pregled kočionog sustava koji mogu biti uzrok požara.

- d.** Sukladno točki 20. Programa aktivnosti Upravitelji cesta – javna poduzeća dostavile su izvješća u kojima navode provođenje mjera iz Planova košnje trave i čišćenja cestovnog pojasa od zapaljivih tvari.
- e.** Sukladno točki 22. Programa aktivnosti inspektori zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša i energetike su u suradnji s inspekcijom Ministarstva unutarnjih poslova te predstavnicima općina i gradova, tijekom 2017. godine obavili inspekcijske nadzore na 239 odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj od čega 124 aktivnih, 72 zatvorena, 38 „divljih odlagališta“ i 5 odlagališta građevnog otpada. Prema podacima inspekcije zaštite okoliša, tijekom 2017. godine evidentirano je 15 požara ili dimljenja na odlagalištima što je relativno velik broj požara na odlagalištima neopasnog otpada uslijed izuzetno sušne godine pri čemu se uglavnom radi o aktivnim odlagalištima dok je samo u jednom slučaju zabilježen požar na divljem odlagalištu.
- f.** Tijekom 2017. godine Inspekcija zaštite prirode obavila je inspekcijske nadzore 8 javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima. O obavljenim nadzorima inspektori su dostavili izvješća na osnovu kojih je razvidno da su sve javne ustanove poduzele mjere odnosno izvršile zadatke iz Programa u kojima su navedeni kao izvršitelji zadataka (točke 4, 21, 27 i 33 Programa).
- g.** Sukladno točki 25. Programa aktivnosti u 2017. godini poljoprivredni inspektori, su sukladno planu provedbe za 2017. godinu, na području cijele Republike Hrvatske, izvršili sveukupno 772 inspekcijska nadzora na ukupno 1.398,4323 hektara, na kojima su utvrdili nepravilnosti zakorovljenog i zapuštenog poljoprivrednog zemljišta i to na 1.170,6556 hektara. Poljoprivredni inspektori su nakon izvršenih inspekcijskih nadzora

i utvrđenih nepravilnosti donijeli 359 upravnih mjera - rješenja kojima su nadziranim subjektima (pravnim/fizičkim osobama) naredili da primjenom odgovarajućih agrotehničkih mjera spriječe zakorovljenost i obrastanje višegodišnjim raslinjem, te da zakorovljeno zemljište održavaju pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju. Također su donijeli 31 usmeno rješenje te su protiv 47 nadziranih subjekta (pravne/ fizičke osobe) podnijeli optužne prijedloge.

Šumarska inspekcija Ministarstva poljoprivrede, Uprave šumarstva, lovstva i drvne industrije, Sektora Šumarske i lovne inspekcije provodila je pojačani inspeksijski nadzor zadaća navedenog Programa aktivnosti. U 2017. godini šumarski inspektori, sukladno planu provedbe za 2017. godinu, na području cijele Republike Hrvatske izvršili su sveukupno 226 inspeksijskih nadzora prilikom kojih nisu utvrđene nepravilnosti.

U provedbu Programa aktivnosti bilo je uključeno 28 vodopravnih inspektora koji su provodili pojačane inspeksijske nadzore u cilju ispravnosti sustava za dobavu vode i prostora za zahvat i crpljenje vode za potrebe zaštite od požara. Kontrola izvršena nad 123 isporučitelja vodnih usluga putem, putem 369 inspeksijskih nadzora i to 63 u Odjelu za slivove sjevernog Jadrana, 108 u Odjelu za slivove južnog Jadrana, 135 u Odjelu za Savu i 63 u Odjelu za Dunav, Dravu i Muru. Prilikom izvršenih kontrola nisu utvrđene povrede Zakona o vodama (Narodne novine, br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14), te nije bilo postupanja. Svi isporučitelji vodnih usluga, koji su dostavili izvješća ili kod kojih je obavljen inspeksijski nadzor navode da vodoopskrbni sustavi normalno funkcioniraju u cijelosti, hidranti su manipulativno dostupni, stanje izvorišta odnosno zahvata vode u vodoopskrbnom sustavu redovno i bez ograničenja.

- h.** U Ministarstvo zaštite okoliša i energetike su dostavljeni su "Planovi čišćenja s dinamikom izvršenja" prema zadanim rokovima. Elektroenergetski inspektori obavili su nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara na trasama vodova i pripadajućim elektroenergetskim građevinama na priobalnom i otočnom području u razdoblju od 15.05. do 30.05.2017. godine. Kontrolni nadzor otklanjanja nedostataka, koji su se mogli otkloniti u ostavljenom roku od 30 dana, obavljen je u razdoblju od 26.06. do 7.7.2017. godine, dio kontrolnih nadzora obavljen je u prosincu. Nadzor vjetroelektrana obavljen je u studenom. U nadzoru je sudjelovalo 5 elektroenergetskih inspektora i sastavljeno je ukupno 71 zapisnik o obavljenom nadzoru, te je izdano 7 rješenja.

Nadzirane pravne osobe su Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. (Prijenosno područje Rijeka i Prijenosno područje Split), HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o. (Elektroistra Pula, Elektroprimorje Rijeka, Elektrolika Gospić, Elektra Zadar, Elektra Šibenik, Elektrodalmacija Split i Elektrojug Dubrovnik), VE Orlice, VE Vrataruša, VE Ravna 1 i VE ZD6. Nadzirane pravne osobe donijele su Planove čišćenja s dinamikom čišćenja trasa, te su doneseni Planovi čišćenja u dijelu koji se odnosi na propisane sigurnosne visine, udaljenosti i razmake dijelova pod naponom.

Planovi sječe i čišćenja koridora dalekovoda su doneseni od strane nadziranih pravnih osoba, s rokovima do kraja svibnja, što je uvjetovano Programom.

Planirane radnje od strane HEP ODS d.o.o. u većem dijelu su obavljene.

U izvješću se navodi i da od strane HOPS d.o.o., planirane aktivnosti u značajnom dijelu nisu obavljene. Kao glavni razlog potpunog neizvršenja svih planova sječe i čišćenja koridora navodi se ne provedba javne nabave za sječu raslinja. Za čišćenje koridora, za što je potrebno završiti postupak javne nabave, izdana su rješenja s rokom izvršenja s danom 1.12.2017. godine, ali je, na zamolbu stranke, rok izvršenja rješenja produljen na 1.12.2018. godine. U izvješću se navodi i potreba HOPS-a d.o.o. za potrebom ranijeg provođenja postupka javne nabave za izvršenje poslova sječe.

- i. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dostavilo je izvješće o provedbi zadaća iz svoje nadležnosti. Služba inspekcija cesta obavila planirane zadaće tijekom glavne turističke sezone kada su opasnosti od požara najveće. S naslova nepoštivanja odredbi iz predmetnog Programa aktivnosti nije bilo potreba za poduzimanje prekršajnih mjera.

Uprava sigurnosti plovidbe izvijestila je da su napravljeni Planovi prevoženja u slučaju požara na moru ili pomorskom dobru koje su izradile lučke kapetanije.

- j. Hrvatski centar za razminiranje je u suradnji s minski zagađenim županijama, državnom upravom, javnim poduzećima i drugim pravnim osobama u Republici Hrvatskoj koje su uključene u protuminsko djelovanje izradio Plana protuminskog djelovanja za 2017. godinu (koji je donijela Vlada Republike Hrvatske na 65. sjednici održanoj 9. studenog 2017. godine).
- k. Sukladno točki 31. Programa aktivnosti, Hrvatski zavod za hitnu medicinu je u 2017. godini uz dodatne napore zbog potrebe angažiranja dežurstva timova hitne medicinske službe na mjestima velikih požara, uspio je uspješno realizirati sve potrebne aktivnost. Zbog stanja na terenu na mjestima velikih požara nije bilo moguće organizirati hitne

medicinske intervencije kroz redovnu djelatnost hitne medicinske službe te su prošlo ljetu na zahtjev županijskih stožera protupožarne zaštite organizirana dežurstva dodatnih timova hitne medicinske službe. Stoga je u organizaciju uključen i Krizni stožer Ministarstva zdravstva.

Planske i operativne aktivnosti utvrđene Državnim planom u angažiranju vatrogasnih i ostalih operativnih snaga koje sudjeluju u gašenju požara

U daljnjem tekstu naglašavaju se neke od aktivnosti značajnijih izvršitelja u provođenju planskih i operativnih aktivnosti utvrđenih Državnim planom u angažiranju vatrogasnih i ostalih operativnih snaga koje sudjeluju u gašenju požara kao što su Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Ministarstvo obrane i Hrvatska vatrogasna zajednica.

1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje realizirala je sljedeće aktivnosti:

- a. Sukladno točki 11. Programa aktivnosti organiziran je i održan radni sastanak sa svim predstavnicima izvršitelja zadaća iz Programa aktivnosti. Na sastanku su bili nazočni predstavnici izvršitelja zadaća. Prisutni su podnijeli izvješća i dostavili pismena o provedbi zadaća u njihovoj nadležnosti gdje je istaknut stupanj ostvarenja zadaća za koje su nadležni. Osim zajedničkih sastanaka, Državna uprava za zaštitu i spašavanje održala je tijekom 2017. godine niz pojedinačnih sastanaka sa svakim od izvršitelja točaka iz njihove nadležnosti.
- b. Sukladno točki 15. Programa aktivnosti ažuriran je Državni plan angažiranja vatrogasnih snaga i snaga koje sudjeluju u gašenju požara (u daljnjem tekstu: Državni plan). Državni plan se sastoji od sljedećih dokumenata:
  - Plana intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 25/01)
  - Odluke o imenovanju operativnih vatrogasnih zapovjedništava
  - Plana dislokacije vatrogasnih snaga
  - Plana uporabe Oružanih snaga Republike Hrvatske u protupožarnoj sezoni
  - Plana popune vatrogasnih postrojbi sezonskim vatrogascima
  - Plana izvanrednog angažiranja dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi
  - Plana osposobljavanja pripadnika interventne vatrogasne postrojbe iz sastava javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava

- Plana osposobljavanja dočasnika i časnika Oružanih snaga Republike Hrvatske za gašenje požara raslinja
  - Standardnog operativnog postupka za djelovanje jedinstvenog operativno-komunikacijskog centra 112 kod požara otvorenog prostora
  - Upute o načinu rada Vatrogasnog operativnog središta Državnog centra zaštite i spašavanja
  - Upute o načinu rada županijskih vatrogasnih zapovjednika i županijskih vatrogasnih operativnih centara
  - Upute o komunikaciji s posadama zrakoplova i Zapovjedno operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
  - Uputa o provedbi planske prosudbe potraživanja i pružanja ispomoći za potrebe izvanredne i redovite dislokacije
  - Standardnog operativnog postupka između Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine o pružanju prekogranične pomoći u gašenju požara otvorenog prostora
  - Standardnog operativnog postupka između Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore o pružanju prekogranične pomoći u gašenju požara otvorenog prostora
  - Standardnog operativnog postupka između Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Uprave Republike Slovenije za zaštitu i spašavanje o pružanju pomoći letjelicama u slučaju požara na otvorenom prostoru
  - Naputka za korištenje elektroničkih komunikacija operativnih snaga zaštite i spašavanja tijekom protupožarne i turističke sezone
  - Operativnih planova zaštite od požara za otoke Lastovo, Brač, Hvar, Vis i Dugi otok.
- c.** Sukladno Državnom planu i procjeni vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske, tijekom lipnja, srpnja, kolovoza i rujna 2017. godine provodile su se redovne dislokacije vatrogasaca, vatrogasne tehnike i opreme na ugrožena područja. Vatrogasne snage i tehnika bile su raspoređene na ukupno **11** ugroženijih lokacija priobalja. Redovne dislokacije vatrogasnih snaga obavljane su od 22. lipnja u smjenama po 15 dana i trajale su do 21. rujna 2017. godine. Na priobalni dio Republike Hrvatske bilo je dislocirano, i u jednoj smjeni raspoređeno **69** vatrogasaca i **17** vatrogasnih vozila. Uz lokalne snage gasitelja te Državne intervencijske postrojbe Državne uprave za zaštitu i spašavanje, tijekom ljeta (lipanj – rujan) na području priobalja dodatno je angažirano i **1.110** sezonski zaposlenih vatrogasaca koji su bili raspoređeni u profesionalnim i

dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama te 45 domicilnih profesionalnih vatrogasaca raspoređenih u Državnoj vatrogasnoj intervencijskoj postrojbi i Sezonskoj interventnoj vatrogasnoj postrojbi na otocima Mljetu, Korčuli, Braču i poluotoku Pelješcu, a Sektor za vatrogastvo obavio je obradu dokumentacije sezonskih vatrogasaca i prijenos financijskih sredstava prema vatrogasnim zajednicama koje su obavile upošljavanje.

Slika 1: Lokacije priobalja na kojima su bile smještene dislokacije vatrogasnih snaga

- d. Sukladno točki 39. i točki 15. Programa aktivnosti po odluci ravnatelja Državne uprave za zaštitu i spašavanje tijekom požarne sezone, a zbog rada u Operativnom vatrogasnom zapovjedništvu, Vatrogasno operativno središte Državne uprave za zaštitu i spašavanje bilo je iz sjedišta u Zagrebu izmješteno u sjedište Državne vatrogasne intervencijske postrojbe u Divuljama. S obzirom na širinu zadaća, u rad Operativnog vatrogasnog zapovjedništva bili su uključeni časnici Ministarstva obrane i službenici Ministarstva unutarnjih poslova, koji su obavljali zadaće u okviru svojih ovlasti i nadležnosti. Operativno vatrogasno zapovjedništvo obavljalo je koordinaciju zemaljskih i zrakoplovnih vatrogasnih snaga na cijelom priobalju i komunikaciju sa Zapovjednim operativnim središtem Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske, čime je uspostavljena čvrsta koordinacija s Ministarstvom obrane.

Nadalje, Vatrogasno operativno središte Državne uprave za zaštitu i spašavanje je putem Državnog centra zaštite i spašavanja svakodnevno o situaciji na požarištima izvješćivalo Centar u Bruxellesu - ERCC (EMERGENCY RESPONSE

COORDINATION CENTRE), a jednom tjedno su djelatnici Sektora za vatrogastvo zajedno s predstavnicima Državnog hidrometeorološkog zavoda, održavali video konferencije glede prikaza tjednih događanja u Republici Hrvatskoj u svezi požara na otvorenom prostoru. Stručne službe Državne uprave za zaštitu i spašavanje svakodnevno su izrađivale zemljovide prognoziranog i stvarnog razreda požarne opasnosti na temelju alfa numeričkih podataka Državnog hidrometeorološkog zavoda (georeferenciranje i regresijski kriging) na hrvatskom i engleskom jeziku, kao i internetsko informiranje građana o požarnoj sezoni.

- e. U skladu s obvezama iz točke 8. Programa aktivnosti, u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, Ministarstvom unutarnjih poslova i Hrvatskom vatrogasnom zajednicom Oružane snage Republike Hrvatske sudjelovale su u vježbi „Kopački rit 2017“. Vježba je provedena 18. svibnja 2017. godine, a iz sastava Oružanih snaga Republike Hrvatske sudjelovao je jedan zrakoplov Air tractor AT - 802 i jedan transportni helikopter. Taktičko-tehnički zbor uz prikaz operativnih snaga i tehnika predviđenih za angažiranje u protupožarnoj sezoni proveden je 2. lipnja 2017. godine.
- f. sukladno točki 11. Programa aktivnosti, kao i svake godine sukladno obvezi propisanim Programom aktivnosti, prije početka značajnijih operativnih aktivnosti Državna uprava za zaštitu i spašavanje održala je više sastanaka u cilju pripreme snaga i učinkovitijeg djelovanja sustava vatrogastva. Sastanci su održavani sa svim subjektima Programa aktivnosti: Ministarstvom obrane Republike Hrvatske, Ministarstvom unutarnjih poslova, Hrvatskom vatrogasnom zajednicom, vatrogasnim zajednicama županija, zapovjednicima javnih vatrogasnih postrojbi, predstavnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Održani su i zajednički radni sastanci predstavnika Sektora za vatrogastvo, inspektorata Ministarstva unutarnjih poslova i predstavnika HŽ Infrastrukture d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o. te ostalih privatnih prijevoznika, zatim radni sastanci s predstavnicima inspektorata Ministarstva zaštite okoliša i energetike te predstavnicima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.
- g. Završni sastanak s subjektima Programa aktivnosti održan je 9. listopada 2017. godine u okviru Plenarne sjednice, a iz razloga zahtjevnosti požarne sezone u 2017. godini, u cilju što kvalitetnije analize svih segmenata u protupožarnim aktivnostima, predlaganja unapređenja i poboljšanja Programa aktivnosti u 2018. godini, svjesnosti o važnosti sustava vatrogastva, po završetku sezone (u rujnu) predložen je i niz daljnjih aktivnosti: okrugli stolovi, radionice, stručne rasprave i sl. Iste su tijekom jeseni i početkom zime

2017. godine i održane te je za daljnje potrebe unapređivanja sustava vatrogastva i Programa aktivnosti osnovana Radna skupina za analizu požarne sezone u 2017. godini te izrađeno izvješće s prikazom svih uočenih problema/nedostataka i prijedloga mjera za poboljšanje Programa aktivnosti u 2018. godini i dalje s naglaskom na petnaest (15) kratkoročno provedivih mjera do početka požarne same sezone u 2018. godini (lipanj).

- h.** Sukladno točki 13. Programa aktivnosti Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Hrvatska vatrogasna zajednica i Hrvatske šume d.o.o. izradili su usklađene Programe za provedbu informativno - promidžbenih aktivnosti u cilju podizanja razine protupožarne kulture i upoznavanja stanovništva s opasnostima od nastanka požara i posljedicama koje požari izazivaju. U okviru programa planirani su, predloženi i organizirani (kroz različite marketinške forme) objave poruka sadržajno vezanih uz zaštitu od požara. Programi su dogovoreni na zajedničkom sastanku (Državna uprava za zaštitu i spašavanje i Hrvatske šume d.o.o.) s predviđenom dinamikom izvođenja aktivnosti od svibnja do rujna, i koji je do kraja ljetne požarne sezone u potpunosti realiziran. Aktivnosti su se sastojale od tiskanja, distribucije, osiguranja oglasnih mjesta i postavljanja jumbo plakata, tiskanja promidžbenih letaka, emitiranja radijskih i televizijskih spotova te oglašavanja na plažama.
- i.** Sukladno točki 15. Programa aktivnosti, u mjesecu lipnju ažuriran je Državni plan angažiranja vatrogasnih snaga i snaga koje sudjeluju u gašenju požara te je isti dostavljen svim subjektima koji ga provode. U Državnom planu je ažuriran cijeli niz dokumenata: Odluka glavnog vatrogasnog zapovjednika Republike Hrvatske o imenovanju operativnog vatrogasnog zapovjedništava, Upute o načinu operativnog rada županijskih vatrogasnih zapovjednika, županijskih Vatrogasnih operativnih centara i načinu rada združenih zračnih i zemaljskih snaga. Ažurirane su Procjene i operativni Planovi zaštite od požara za posebno ugrožena područja priobalja i izrađen je Plan dislokacije vatrogasnih snaga i tehnike koja se iz kontinentalnog dijela Republike Hrvatske dislociraju na područje priobalja.
- j.** Suradnja sa svim subjektima Programa aktivnosti bila je kontinuirana tijekom turističke sezone, a sredinom ljeta u mjesecu srpnju (neposredno nakon velikog požara u blizini Grada Splita), Vlada Republike Hrvatske i Saborski odbor za unutarnju politiku i sigurnost bili su izvješteni o dotadašnjoj realizaciji zadaća Programa aktivnosti putem Privremenog izvješća o realizaciji Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera

zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2017. godini (koji je donijela Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj održanoj 20. srpnja 2017. godine).

- k.** Kako je tijekom 2017. godine u odnosu na prethodne godine nastao izrazito veći broj požara i zabilježene veće štete od požara na otvorenom prostoru od pojačanih aktivnosti koje su poduzete temeljem Programa aktivnosti, dodatno su, pisanim putem, zatražene pojačane aktivnosti od subjekata koji su neposredni izvršitelji aktivnosti u provođenju pojačanih mjera zaštite od požara (Hrvatske šume, društva iz sastava Hrvatskih željeznica) te nadzor (inspektorat Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva zaštite okoliša i energetike). Pojačane su i ophodnje policijskih patrola na posebno ugroženim područjima.
- l.** Sukladno točkama 17. do 25. Programa aktivnosti, temeljem Planova nadzora i provedbe zadaća subjekata (ministarstva, javnih ustanova, poglavarstva županija, gradova i općina), dobivena su izvješća o realiziranim zadaćama nadzora i preventivnim aktivnostima koje su provedene u suradnji s područnim uredima zaštite i spašavanja i ostalim subjektima sustava civilne zaštite.
- m.** U skladu s obvezama iz točke 26. Programa aktivnosti koja se odnosi na kontinuirano uvođenje novih metoda, tehnika i tehnologija za gašenje požara i protupožarnu zaštitu u tijeku je postupak uvođenja u uporabu protupožarnog uređaja „Bambi Bucket“.
- n.** Temeljem točke 38. Programa aktivnosti, u suradnji s Državnim vatrogasnim intervencijskim postrojbama (DVIP) ažurirane su Procjene i Planovi zaštite od požara za područja gdje će biti ustrojene Sezonske interventne vatrogasne postrojbe: otoci Vis, Lastovo, Dugi Otok i Hvar u koje se dislociraju vatrogasci s kontinenta te otoci Mljet, Brač, Korčula i poluotok Pelješac koji se popunjavaju sa domicilnim profesionalnim vatrogascima. Temeljem točke 38. izrađen je Plan dislokacije vatrogasnih snaga i tehnike koja će se iz kontinentalnog dijela Republike Hrvatske dislocirati na područje cijelog priobalja. Dislokacija vatrogasnih snaga započela je prema procjeni glavnog vatrogasnog zapovjednika Republike Hrvatske 22. lipnja i trajala je do opoziva (21. rujna 2017. godine). Redovite dislokacije su se obavljale na požarno posebno ugrožena područja na priobalju (ukupno do 11 lokacija), pri čemu su se osigurali nužni uvjeti za prihvat gasitelja i vozila.

Zbog zahtjevnosti sezone, a prema traženjima županijskih vatrogasnih zapovjednika za pružanje pomoći putem izvanredne dislokacije, u protupožarnoj sezoni 2017. godine temeljem zapovjedi glavnog vatrogasnog zapovjednika Republike Hrvatske za potrebe

gašenja velikih požara u priobalju (pretežno s kontinenta, ali i u ispomoći drugim priobalnim županijama), angažiran je ukupno **1.201** vatrogasac. U akcijama gašenja požara (pretežno sanacije i čuvanja požarišta) bilo je angažirano i **1.140** pripadnika protupožarnih Namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske.

- o.** Sukladno točki 29. Programa aktivnosti nastavljena je tijesna suradnja s Državnim hidrometeorološkim zavodom koji je aktivno provodio operativne i razvojne poslove izračuna indeksa opasnosti za nastanak i širenje požara na otvorenom prostoru i vremenske prognoze. Državni hidrometeorološki zavod je osigurao i dostupnost ostalih prognostičkih produkata za potrebe cijelog sustava zaštite i spašavanja. Svi prognostički produkti bili su dostupni i preko web aplikacija. U razvojnom dijelu, Državni hidrometeorološki zavod nastavio je rad na prilagodbi i poboljšanju postojećih te razvoju i primjeni novih metoda izračunavanja indeksa opasnosti od nastanka požara na otvorenom prostoru. Svakodnevno se je od travnja 2017. godine računao stvarni indeks opasnosti od nastanka požara na otvorenom prostoru i dostavljao DC 112 Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Ministarstvu obrane – Zapovjednim operativnim središtem Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske i protupožarnim namjenski organiziranim snagama Oružanih snaga Republike Hrvatske. Stvarni indeks se tijekom požarne sezone računao za tekući dan u 14 sati po kanadskoj metodi na osnovi meteoroloških podataka za 24 postaje na Jadranu i u priobalju. Svakodnevno se još računao indeks potencijalne opasnosti za nastanak i širenje požara raslinja po kanadskoj metodi i za dodatnih 16 postaja u kontinentalnoj Hrvatskoj, prognostički indeks opasnosti od nastanka požara na otvorenom prostoru za sljedeći dan određivao se jednom dnevno - nakon 14 sati za 24 mjesta na Jadranu i u priobalju te se redovito dostavljao DC 112 Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Ministarstvu obrane – Zapovjednim operativnim središtem Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske, i protupožarnim namjenski organiziranim snagama Oružanih snaga Republike Hrvatske. Nadalje, svakodnevno se automatski računao prognostički indeks za nastanak i širenje požara raslinja po kanadskoj metodi za svaka tri sata za 72 sata unaprijed, a računao se direktno iz prognostičkih podataka numeričkog prognostičkog modela Aladin/Alaro. Prognostički indeks se računao za 24 gore navedene meteorološke postaje. Prognostički indeks za prekosutra u 14 sati se prosljeđivao Ministarstvu obrane Republike Hrvatske. Svaki ponedjeljak i četvrtak dostavljale su se polutjedne i tjedne prognoze vremena, s posebnim naglaskom na mogućnost pojave električnog pražnjenja (munja), za područje Jadrana i priobalja. Dva puta mjesečno, u petak najbliži početku i

sredini mjeseca izrađivale su se mjesečne prognoze za sjeverni, srednji i južni Jadran, te unutrašnjost Dalmacije i gorsku Hrvatsku. Nakon 20-og u mjesecu izrađivane su sezonske prognoze za tri mjeseca unaprijed za Jadran i priobalje s posebnim naglaskom na požarnu ugroženost. Posebno su rađene sezonske prognoze za Jadran i priobalje s komentarom mogućeg ponašanja srednjih mjesečnih klasa opasnosti za nastanak i širenje požara raslinja po kanadskoj metodi za svaki mjesec posebno. Analiza vremenskih prilika i klasa opasnosti za nastanak i širenje požara otvorenog prostora dobivenih iz kanadskog indeksa redovito se izrađivala i dostavljala na zaštićenu internetsku stranicu Državne uprave za zaštitu i spašavanje do dvadesetog u mjesecu za prethodni mjesec za razdoblje od svibnja do listopada, a po potrebi su se izrađivala i posebna vremenska upozorenja na vrijeme potencijalno opasno za ekstremno ponašanje požara otvorenog prostora na Jadranu i u priobalju te iznimno u unutrašnjosti, a osobito u slučaju zahtjeva Sektora za vatrogastvo. U slučaju velikih požara raslinja izrađivale su se i detaljne prognoze vremena za područje zahvaćeno požarom. Prognošičari Službe za vremenske analize i prognoze Državnog hidrometeorološkog zavoda na poziv Sektora za vatrogastvo sudjelovali su svakog četvrtka na video-konferenciji ERCC (Emergency Response Coordinate Centre) iz Bruxellesa.

- p.** Sukladno točki 36. Programa aktivnosti, prema prijedlogu županijskih vatrogasnih zapovjednika, zapisnički su utvrđeni i otklonjeni nedostaci na vozilima (predviđenih za dislokacije na ugrožena područja), opremi i tehnici prije početka požarne sezone. Po završetku požarne sezone Državna uprava za zaštitu i spašavanje izvršila je vatrogasnim postrojbama refundacije financijskih sredstava za popravke oštećenih vatrogasnih vozila i opreme. Državna uprava za zaštitu i spašavanje je obavljala interventne popravke vatrogasnih vozila i opreme tijekom provedbe dislokacije vatrogasnih snaga te nabavu vatrogasne opreme za gašenje i spašavanje i osobne zaštitne opreme. Za nabavu vatrogasne tehnike, održavanje i popravke oštećene opreme iz Državnog proračuna izdvojeno je **2.944.716,59** kuna.
- q.** Sukladno sklopljenim međudržavnim Sporazumima o međusobnoj ispomoći kod velikih nesreća (točka 40. Programa aktivnosti), održavaju se kontakti s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Slovenijom. S Bosnom i Hercegovinom, Slovenijom te Crnom Gorom usklađen je i potpisan standardni operativni postupak oko nesmetanog prijelaza državnih granica zemaljskih i zračnih snaga kod velikih požara na graničnom području.

- r. Svi vatrogasci koji su bili angažirani na gašenju požara završili su dodatni program osposobljavanja za gašenje šumskih požara. Program je obuhvatio trenažu i osposobljavanje u radu s helikopterom i tjelesnu provjeru. Državna uprava za zaštitu i spašavanje je u vremenu od 20. veljače do 13. travnja 2017. godine provela provjeru tjelesnih sposobnosti, visinsku provjeru i smotru pripadnika dopunskih snaga DVIP iz sastava javnih vatrogasnih postrojbi (JVP) kontinentalnog i priobalnog djela Republike Hrvatske. Provjeri i smotri pristupilo je **258** pripadnika dopunskih snaga DVIP-a iz **32** JVP-a, kontinentalnog djela Republike Hrvatske. Provjeri i smotri pristupilo je **195** pripadnika dopunskih snaga DVIP-a iz **32** JVP-a, priobalnog djela RH kao i **68** pripadnika iz sva četiri DVIP-a - Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Tijekom mjeseca svibnja i lipnja provedeno je uvježbavanje u radu s helikopterom **234** pripadnika dopunskih snaga DVIP-a iz sastava JVP sa kontinenta, **171** pripadnika dopunskih snaga DVIP-a iz sastava JVP sa priobalja i **53** pripadnika iz sva četiri DVIP-a - Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Tijekom mjeseca svibnja osposobljeno je **20** pripadnika dopunskih snaga DVIP-a iz sastava JVP po Programu desantiranje i gašenje šumskih požara. Ukupno je na raspolaganju u 2017. g. **453** vatrogasca (dopunske snage IVP), a **574** vatrogasaca je u pričuvi iz sveukupno **64** JVP-a.
- s. Provođenja edukacije vatrogasnih zapovjednika za navođenje zrakoplova tijekom intervencije u 2017. godini nije bilo (na popisu se nalazi ukupno **441** ranije osposobljen vatrogasni zapovjednik).

2. Ministarstvo obrane realiziralo je sljedeće aktivnosti:

- a. U skladu s obvezama iz točke 8. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, Ministarstvom unutarnjih poslova i Hrvatskom vatrogasnom zajednicom provedene su dvije pokazne vježbe. Na vatrogasnoj vježbi u Osječko-baranjskoj županiji (Kopački rit 2017) održanoj 18. svibnja 2017. godine, sudjelovala su s dva aviona AT-802 i jednim helikopterom Mi-171Sh.

Na stručnoj radionici Državne uprave za zaštitu i spašavanje u Splitskoj-dalmatinskoj županiji (Divulje) održanoj 2. lipnja 2017. godine Oružane snage Republike Hrvatske sudjelovale su s dva aviona (AT-802 i CL-415) i jednim helikopterom Mi-8MTV, Hrvatska ratna mornarica s jednim desantnim brodom, jednim jurišnim brodom i jednom gumenom brodicom, Hrvatska kopnena vojska s jednim PP NOS-om sastava 24

pripadnika te Zapovjedništvo specijalnih snaga s jednim timom za traganje i spašavanje. Na istoj radionici proveden je tehničko-taktički zbor u vojarni „Knez Trpimir“ - Divulje s ciljem prikaza kopnenih, zračnih i pomorskih protupožarnih snaga te spremnosti za provedbu zadaća. Hrvatska ratna mornarica provela je pripremne vježbe i aktivnosti za provjeru spremnosti i osposobljenosti za protupožarnu sezonu (PP sezonu) i to 31. siječnja i 3. svibnja u akvatoriju Kaštelanskog zaljeva provedena je metodičko pokazna vježba „Evakuacija stanovništva iz ugroženog područja“.

- b.** U skladu s obvezama iz točke 9. Programa aktivnosti Oružane snage Republike Hrvatske provele su razminiranje vojnih lokacija u 2017. godini prema Planu razminiranja vojnih lokacija za 2017. godinu. Koordinacija s Hrvatskim centrom za razminiranje provodi se u skladu s Zakonom o protuminskom djelovanju („Narodne novine“, broj 110/15) kojim je u članku 60. stavku 3. propisano da je Ministarstvo obrane dužno Hrvatskom centru za razminiranje predati podatke i dokumentaciju o miniranosti perspektivnih i neperspektivnih vojnih lokacija građevina, kao i poslovima razminiranja koji su na tim lokacijama i/ili građevinama obavijeni te Sporazumom između Ministarstva obrane i Hrvatskog centra za razminiranje o razmjeni podataka razminiranju vojnih nekretnina.
- c.** U vezi s točkom 10. Programa aktivnosti, pored zračnih luka za potrebe provedbe zadaća u PP sezoni 2017. godine koriste se aerodromi Sinj, Otočac i Udbina. Aerodrom Udbina nalazi se unutar vojnog objekta dok su aerodromi Otočac i Sinj u nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Punjenje zrakoplova provodi se iz hidrantske mreže ili iz cisterni s vodom.
- d.** U vezi s točkom 11. Programa aktivnosti, predstavnici Oružanih snaga Republike Hrvatske sudjelovali su na svim radnim sastancima u organizaciji Državne uprave za zaštitu i spašavanje.
- e.** U skladu s obvezama iz točke 14. Programa aktivnosti Obuka u Učilištu vatrogastva, zaštite i spašavanja u 2017. planirana je i provedena za trideset (30) pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske. Svi polaznici tečaja osposobljavanja za gašenje šumskih požara u Učilištu vatrogastva, zaštite i spašavanja Državne uprave za zaštitu i spašavanje uspješno su završili tečaj.
- f.** U skladu s obvezama iz točke 15. Programa aktivnosti Oružane snage Republike Hrvatske odredile su predstavnike u Operativnom vatrogasnom zapovjedništvu (OVZ)

Republike Hrvatske sa sjedištem u prostoru Državne vatrogasne intervencijske postrojbe u Divuljama.

- g.** U skladu s obvezama iz točke 18. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike **Hrvatske** organizirale su odgovarajuću protupožarnu zaštitu unutar svojih prostora.
- h.** U skladu s obvezama iz točke 26. Programa aktivnosti koja se odnosi na kontinuirano uvođenje novih metoda, tehnika i tehnologija za gašenje požara i protupožarnu zaštitu u tijeku je postupak mogućeg uvođenja u uporabu protupožarnog uređaja „Bambi Bucket“. Tijekom provedbe generalnog remonta na helikopterima Mi-8 MTV1, na svim helikopterima na kojima je remont završen ugrađena je odgovarajuća električna instalacija potrebna za uporabu navedenog sredstva (Zrakoplovno-tehnički centar d.d. ima obvezu izrade upute o održavanju „Bambi Bucket“).
- i.** U skladu s obvezama iz točke 32. Programa aktivnosti, izrađen je Operativni plan korištenja i pomoći Oružanih snaga Republike Hrvatske u protupožarnoj zaštiti kod požara otvorenog prostora u 2017. godini. Protupožarne snage sastavljene su od snaga Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, Hrvatske kopnene vojske, Hrvatske ratne mornarice i Zapovjedništva specijalnih snaga. Angažiranje protupožarnih snaga provodi se preko Zapovjedno operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske, a spremne su za angažiranje u okviru posebnih mjera zaštite po početku protupožarne sezone. Operativni plan dostavljen je svim sudionicima u procesu uključujući Državnu upravu za zaštitu i spašavanje.

Postrojbe Hrvatske kopnene vojske određene za sudjelovanje u provedbi protupožarne sezone, u cilju unaprjeđenja koncepta uporabe kopnenih snaga u protupožarnoj zaštiti kod požara otvorenog prostora početkom srpnja 2017. godine izvršile su ustrojavanje i opremanje temeljnih i zamjenskih protupožarnih namjenskih organiziranih snaga (PP NOS-A i PP NOS-B, osam protupožarnih vodova) s pripadajućom osobnom i zajedničkom opremom u skladu s personalnim i materijalnim ustrojem te je provedena obuka u matičnim vojarnama u skladu s Planom i programom obuke u gašenju požara otvorenog prostora. Kopnene snage su u 2017. godini angažirane četiri puta.

Pripadnici protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske ratne mornarice tijekom provedbe protupožarne sezone nalaziti su se u 24-satnoj spremnosti za angažiranje. Tijekom provedbe protupožarne sezone nije bilo njihove uporabe.

Tim Zapovjedništva specijalnih snaga za službu traganja i spašavanja bio je spreman za angažiranje u okviru posebnih mjera zaštite od požara od 20. lipnja 2017. godine do 30. rujna 2017. godine u vojarni „Knez Trpimir“ Divulje.

- j.** U vezi s točkom 34. Programa aktivnosti za potrebe žurnog prebacivanja teške građevinske mehanizacije s kopna na otoke i obratno, na raspolaganju su bile protupožarne namjenski organizirane snage Hrvatske ratne mornarice s odgovarajućim sredstvima te osposobljenim i uvježbanim osobljem.
- k.** U skladu s obvezama iz točke 40. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske prate provedbu standardnih operativnih postupaka u vezi s korištenjem zračnih i zemaljskih snaga u intervencijama i provedbi protupožarnih vježbi, usvojenih temeljem potpisanih međudržavnih bilateralnih sporazuma iz područja zaštite i spašavanja sa susjednim zemljama.
- l.** U vezi s točkom 41. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske pružaju potporu u provedbi obuke pripadnika vatrogasnih postrojbi i Hrvatske gorske službe spašavanja u skladu s Planom provedbe helikopterske obuke za pripadnike vatrogasnih postrojbi i Hrvatske gorske službe spašavanja u 2017. godini. Obavljeno je i dodatno osposobljavanje zapovjednika protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske kopnene vojske, zapovjednika vodova, desetina i timova, ukupno 30 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, u provedbi aktivnosti gašenja otvorenog prostora.

U vezi s točkom 41. Programa aktivnosti u skladu s Planom provedbe helikopterske obuke za pripadnike vatrogasnih postrojbi i Hrvatske gorske službe spašavanja u 2017. godini izrađen je godišnji Plan osposobljavanja i uvježbavanja vatrogasaca te je provedeno osposobljavanje 396 pripadnika vatrogasnih postrojbi Republike Hrvatske za ulazak i izlazak iz helikoptera, desantiranje metodom „brzog užeta“ i operacije s „kruškom“.
- m.** U skladu s točkom 42. Programa aktivnosti Oružane snage Republike Hrvatske bile su spremne za izvršavanje zadaća potrage i spašavanja.
- n.** U skladu s obvezama iz točke 43. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske planirale su i provode potrebno specijalističko osposobljavanje protupožarne zrakoplovne skupine s dovoljnim brojem posada i osoblja za opsluživanje protupožarnih zrakoplova Canadair CL-415 i Air Tractor AT 802A/F te transportnih helikoptera Mi-8 MTV1 za gašenje šumskih požara. Provedena je i obuka vatrogasnih časnika za voditelje intervencija za navođenje zrakoplova na požarištu.

- o.** U skladu s obvezama iz točke 44. Programa aktivnosti tijekom ljetne protupožarne sezone Oružane snage Republike Hrvatske osigurale su potreban broj aviona i helikoptera te dovoljan broj osposobljenih posada s odgovarajućim letačkotehničkim osobljem. Okvirni broj zrakoplova je šest aviona tipa Canadair CL-415, šest izvidničko-navalnih aviona tipa Air Tractor AT-802 A/F te dva helikoptera tipa Mi-8 MTV1 za gašenje, prijevoz, desantiranje i traganje i spašavanje. do 31. prosinca 2017. godine protupožarne snage hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane u izvršenju **607** zahtijeva protupožarnim zrakoplovima ostvarile su **17.606** letova i **2.773:30** sati naleta, potrošeno je **1.754.111** litara goriva, izbačeno **81.951** tona vode, prevezeno **283** osoba te **188** tona opreme.
- p.** U skladu s obvezama iz točke 45. Programa aktivnosti kontinuirano se prati stanje i korištenje resursa zrakoplova tipa Canadair CL415, Air Tractor AT-802A/F i helikoptera Mi-8 MTV1 te se poduzimaju odgovarajuće aktivnosti radi pravodobnog servisiranja, nabavke potrebnih rezervnih dijelova, alata, opreme, goriva, maziva i zaštitnih sredstava.
- q.** U skladu s točkom 47. Programa aktivnosti u Financijskom planu Ministarstva obrane za 2017. godinu osigurana su financijska sredstva.
- r.** U skladu s točkom 50. Programa aktivnosti, zapovjednik Zapovjedno operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske ovlašten je za donošenje odluka o korištenju Oružanih snaga Republike Hrvatske u protupožarnoj sezoni.
- s.** U skladu s točkom 53. Programa aktivnosti Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje pravovremeno je dostavljeno izvješće o pripremnim i drugim aktivnostima.
- t.** U skladu s obvezama iz točke 54. Programa aktivnosti, raščlamba za protupožarnu sezonu 2017. godine provedena je 18. listopada 2017. godine.
- u.** U skladu s obvezama iz točke 55. Programa aktivnosti, za provedbu aktivnosti u protupožarnoj sezoni u 2017. godini u okviru Financijskog plana Ministarstva obrane za 2017. godinu (Program P07 – Korištenje Oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu, Aktivnost 71A – Protupožarna zaštita), odobrena su financijska sredstva u iznosu od **81.557.820,00** kuna, a ukupno je utrošeno **80.356.619,91** kuna, što je bilo dostatno za provođenje svih aktivnosti planiranih Operativnim planom korištenja i pomoći Oružanih snaga Republike Hrvatske u protupožarnoj zaštiti kod požara otvorenog prostora u 2017. godini i Planom održavanja protupožarnih zrakoplova u 2017. godini.

- v. Uz učinkovitu i stručnu pripremu, vrlo dobru organizaciju poslova, pravodobno učinkovito praćenje svih stavki raspoloživih materijalnih i financijskih resursa te uz vrlo dobru suradnju i koordinaciju sa snagama Državne uprave za zaštitu i spašavanje Hrvatske vatrogasne zajednice, Oružane snage Republike Hrvatske uspješno su provele sve zadaće u pripremi i provedbi protupožarne sezone u 2017. godini.

3. Hrvatska vatrogasna zajednica realizirala je sljedeće aktivnosti:

- a. Sukladno točki 7. Programa aktivnosti ažuriran je Plan za izvanredno (interventno) angažiranje dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi, a provedene su smotre potvrdile spremnost dobrovoljnih vatrogasaca, vatrogasnih vozila, uređaja i opreme za izvanredno angažiranje pri složenim intervencijama. Prema dospjelim podacima iz vatrogasnih zajednica županija, Planom je obuhvaćeno **1.060** osoba i **145** vozila.
- b. Za opremanje vatrogasnih postrojbi osigurano je **115** kompleta osobne zaštitne opreme za gašenje požara na otvorenom prostoru (odijela, rukavice, kaciga i čizme), koje je raspodijelila u vatrogasne zajednice županija.
- c. Vatrogasne zajednice županija izradile su izvješća o realiziranim zadaćama i preventivnim aktivnostima koje su provedene sukladno svim obvezama po pojedinim točkama Programa aktivnosti.

KLIMATSKE PRILIKE I PREGLED PODATAKA O POŽARIMA

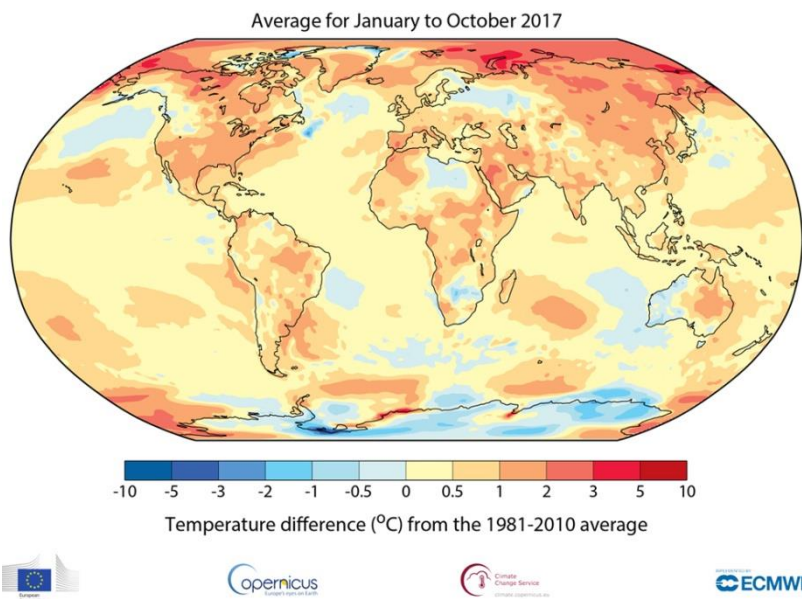
KLIMATSKE PRILIKE TIJEKOM LJETA U SVIJETU¹

DHMZ, 8. 11. 2017. - Svjetska meteorološka organizacija (WMO) je povodom početka 23. konferencija stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP-23), koja se održala u Bonnu, izdala 6. studenog 2017. priopćenje:

Vrlo je vjerojatno da će 2017. biti jedna od najtoplijih godina u povijesti mjerenja (slika 2.), uz brojne vremenske događaje s velikim utjecajem kao što su katastrofalni uragani i poplave, iscrpljujući toplinski valovi i suše. Dugoročni pokazatelji klimatskih promjena kao što su rastuće koncentracije ugljičnog dioksida, porast razine mora i zakiseljavanje oceana ne jenjavaju. Pokrivenost Arktičkog mora ledom i dalje je ispodprosječna, a dosad stabilna površina antarktičkog leda dosegla je rekordno niske razine ili im se približila.

---

¹ Izvor: DHMZ, <http://klima.hr/razno.php?id=priopcenja&param=pr08112017>

Slika 2: Prosječna razlika temperature ($^{\circ}\text{C}$) od siječnja do listopada 2017. (u odnosu na prosjek 1981.-2010.)

Prema privremenoj Izjavi o stanju klime WMO-a prosječna globalna temperatura od siječnja do rujna 2017. bila je za oko $1,1^{\circ}\text{C}$ viša u odnosu na predindustrijsko razdoblje. Uslijed snažnog El Niña, 2016. vjerojatno će ostati najtoplija godina u povijesti mjerenja, dok će 2017. i 2015. biti druga i/ili treća. Velika je vjerojatnost da će razdoblje 2013. - 2017. biti najtoplije petogodišnje razdoblje u povijesti mjerenja.

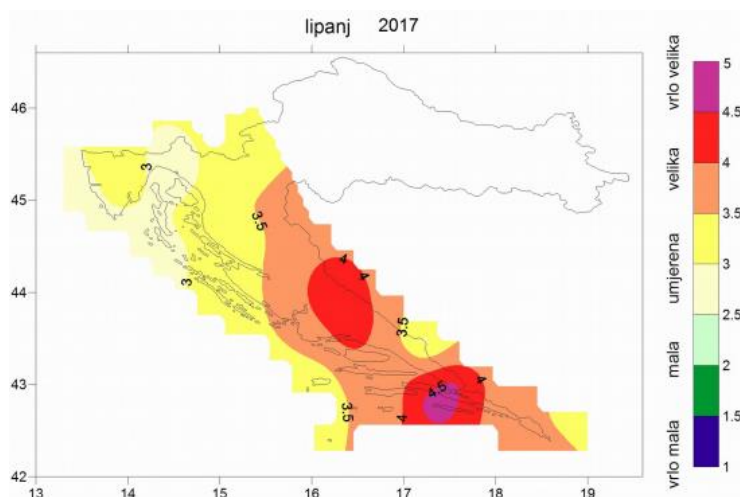
KLIMATSKE PRILIKE TIJEKOM LJETA U REPUBLICI HRVATSKOJ²

Analiza klase opasnosti u požarnoj sezoni

Lipanj

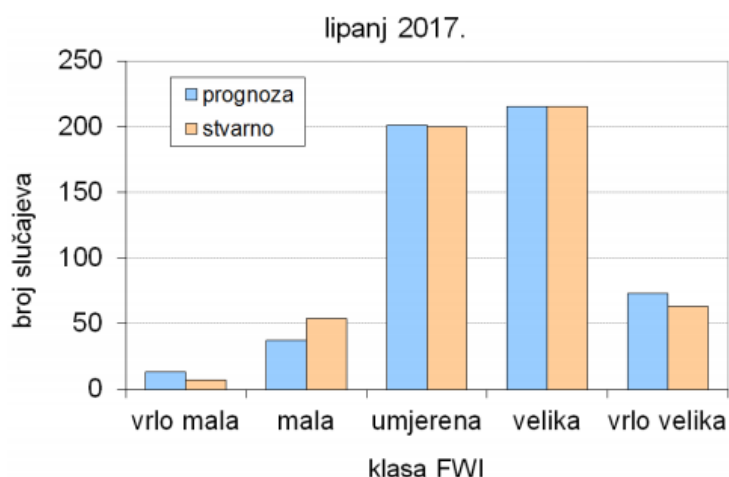
Analiza ovogodišnje srednje mjesečne klase za lipanj (slika 3) pokazuje da je bila umjerena na sjevernom Jadranu te u gorskoj Hrvatskoj. U preostalom dijelu priobalja bila je velika, a najveće vrijednosti zabilježene su u unutrašnjosti Dalmacije, te posebice na području Ploča i otoka Mljeta, gdje je srednja klasa bila čak vrlo velika.

² Izvor: Meteorološka analiza požarne sezone za 2017. godinu Marija Mokorić i Lovro Kalin

Slika 3: Srednja mjesečna klasa opasnosti za nastanak i širenje požara raslinja po kanadskoj metodi (MIOP) za lipanj 2017.

Tijekom protupožarne sezone provodi se jednostavna verifikacija prognoziranih klasa opasnosti. Usporedba ukupnog broja prognoziranih i stvarnih slučajeva prikazana je na slici 4. i pokazuje da su prognoze bile razmjerno dobro ugođene, odnosno broj prognoziranih i opaženih slučajeva je kod svih klasa približno isti.

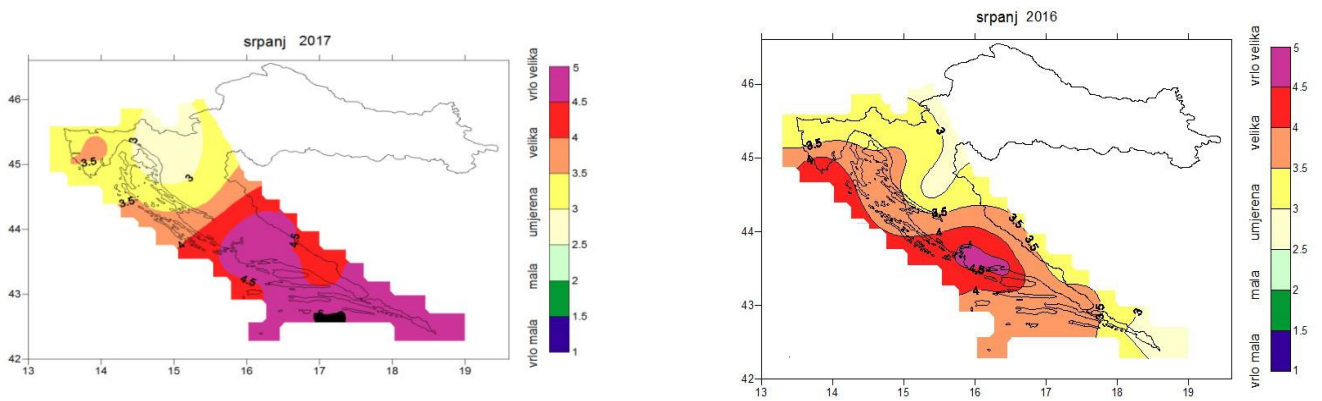
Slika 3a. Usporedba broja prognoziranih i stvarnih klasa opasnosti za lipanj 2017.

U lipnju se na Jadranu, osobito u Dalmaciji nastavilo sušno razdoblje, pa je bilo požara raslinja. Uslijed nepovoljnih meteoroloških prilika bilo je problema prilikom njihovog gašenja. Što se sinoptičkih prilika tiče u najvećem dijelu mjeseca na vrijeme je utjecalo polje visokog ili srednjeg tlaka zraka, a povremeni prodori vlažnog i nestabilnog zraka donijeli su oborine uglavnom u kontinentalni dio zemlje, često kao grmljavinsko nevrijeme. Ti su prodori rijetko dospjeli na Jadran, pogotovo Dalmaciju. Između 19. i 25. lipnja našu zemlju je zahvatio prvi toplinski val ove godine kada je s juga kontinenta pritjecao vrlo topao zrak. Na Jadranu je bilo i povremeno jakog, pa i olujnog vjetra što je bilo povezano s prolaskom atmosferskih sustava te jačanja grebena anticiklone. Jaka bura otežavala je gašenje požara 17. i 18. lipnja.

Srpanj

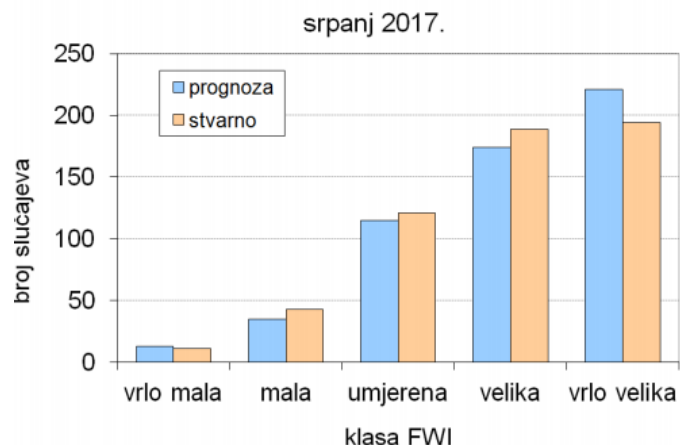
Analiza ovogodišnje srednje mjesečne klase za srpanj (slika 4) pokazuje da je na sjevernom Jadranu (u Istri i na Kvarneru) bila umjerena. U Dalmaciji je pak srednja klasa bila velika i vrlo velika, a najveća je bila na Lastovu i na Mljetu (Govedari) gdje je vrlo velika klasa zabilježena tijekom svih dana u srpnju!

KLASE OPASNOSTI ZA NASTANAK I ŠIRENJE POŽARA

Slika 4: Razlika klasa opasnosti za mjesec srpanj 2017. u odnosu na srpanj 2016. godine

Slika 4a. Usporedba broja prognoziranih i stvarnih klasa opasnosti za srpanj 2017.

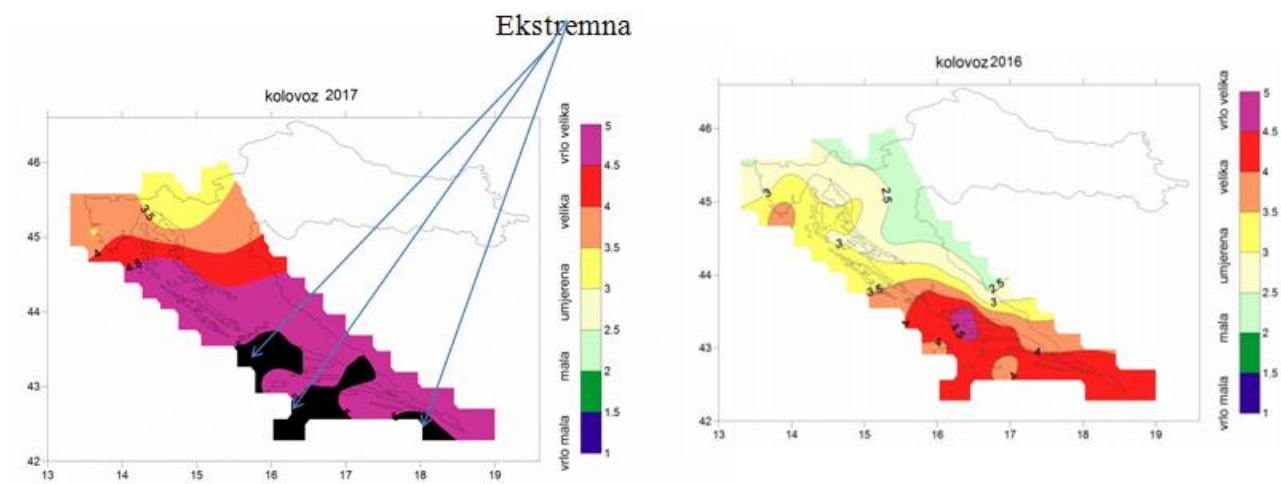
U srpnju se na Jadranu, u unutrašnjosti Istre i Dalmacije, pa i u dijelu gorske Hrvatske nastavilo sušno razdoblje. Stoga su u najvećem broju dana klase opasnosti bile velika i vrlo velika. Visoka požarna ugroženost posljedica je i ekstremnih vrućina. Pozitivna odstupanja srednje mjesečne temperature zraka od višegodišnjeg srednjaka bila su uglavnom 2 do 3.5 °C. Na vrijeme je uglavnom utjecalo polje srednjeg izjednačenog i povišenog tlaka zraka, što je i uobičajeno za ljetne mjeseci. Međutim zbog visinske situacije, odnosno pritjecanja vrlo toplog zraka s juga i jugozapada, i minimalna i maksimalna temperatura zraka je bila visoka. Zabilježena su dva toplinska vala, a treći je počeo krajem srpnja. Hladne fronte koje su u unutrašnjosti ipak donijele lokalno kiše i izražene pljuskove i grmljavinu Dalmaciju gotovo da nisu zahvatile. Stoga je u tom dijelu zemlje bila najveća opasnost za ekstremno ponašanje šumskog požara. Uz umjerenu i jaku buru, te suhu vegetaciju požar nastao 17. srpnja vrlo se brzo širio, a povećana turbulencija i nestabilnost u suhom zraku vatrogascima su dodatno otežavale lokalizaciju i gašenje požara.

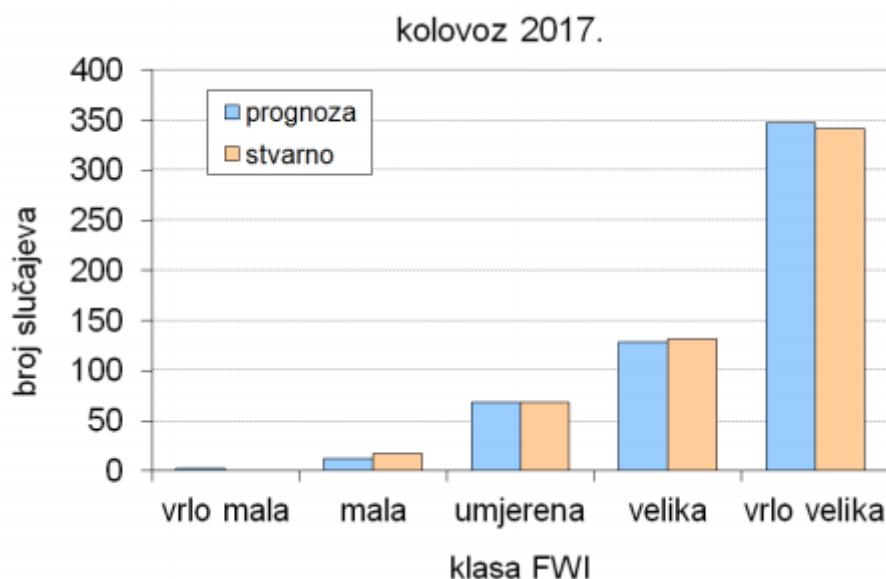
Slika 5: Razredi opasnosti od šumskih požara za 17.7.2017.

Kolovoz

Analiza srednje mjesečne klase za ovogodišnji kolovoz pokazuje da je bila umjerena samo u dijelu Gorskog kotara, na manjem dijelu sjevernog Jadrana te u Lici bila je velika, a na preostalom - dakle većem dijelu područja - bila je vrlo velika. Pritom je u dijelu Dalmacije u svim danima kolovoza zabilježena vrlo velika klasa (crno područje), što dosad nismo imali na tako velikom području.

Slika 6. Razlika klasa opasnosti za mjesec kolovoz 2017. godine u odnosu na kolovoz 2016. godine

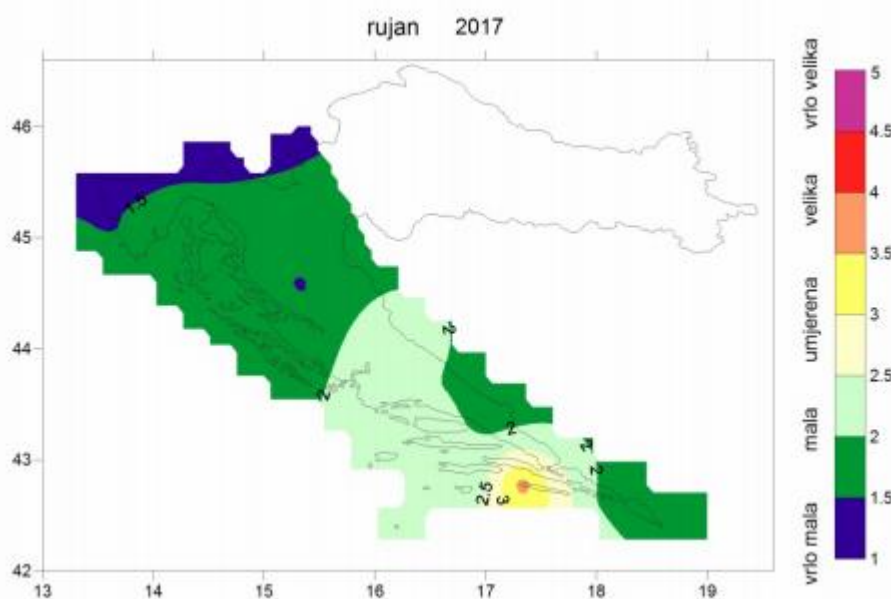
Slika 6a. Usporedba broja prognoziranih i stvarnih klasa opasnosti za kolovoz 2017.

Kolovoz je bio ekstremno topao mjesec, a manjak oborine je bio osobito naglašen u Dalmaciji. Početak je okarakterizirao najizraženiji i najdugotrajniji toplinski val ove godine koji je vrhunac imao 5. i 6. kolovoza kada su u unutrašnjosti Dalmacije, ali i u gorju mjestimice zabilježeni apsolutni maksimumi temperature zraka. Nad našom zemljom je bio izražen termobarički greben koji se pružao od sjeverne Afrike prema sjeveru. Vrlo topao zrak

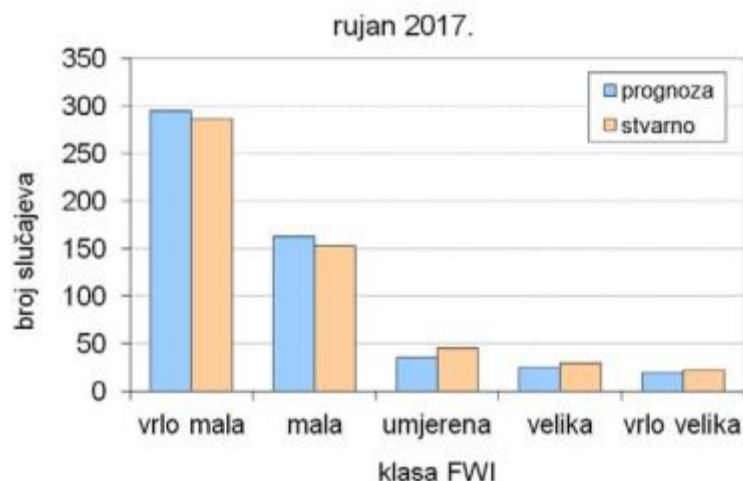
pritjecao je i u gorske predjele. Iako je u kolovozu na vrijeme najviše utjecalo polje srednjeg izjednačenog ili malo povišenog tlaka zraka ipak je povremeno bilo prodora vlažnog i nestabilnog oceanskog zraka, međutim ti prodori najčešće nisu dopirali na područje Dalmacije. Ispred frontalnih poremećaja vjetar bi ponegdje pojačao, većinom je to bilo jugo ili jugozapadnjak. Nakon prolaska hladnih fronti te zatim jačanja ogranka polja visokog tlaka zraka na Jadranu je bilo razmjerno vjetrovito s mjestimice umjerenom i jakom burom i sjeverozapadnjakom. Kao što je dobro poznato bezoborinsko i razmjerno vjetrovito vrijeme izrazito je nepovoljno ako nastane požar raslinja. Takvih vremenskih prilika je osobito bilo u trećoj dekadi. U kolovozu je bilo i vremenskih situacija s višednevnom visokom nestabilnosti u suhoj atmosferi što uz lokalne efekte (orografiju i vjetrove obronka ili zmorca) također može nepovoljno utjecati na ponašanje požara. Požar kod Kistanja nastao 1. kolovoza bio je samo jedan od mnogih.

Rujan

Analiza srednje mjesečne klase za rujun pokazuje da je ona na većem dijelu područja bila mala, a samo iznimno na malom dijelu Dalmacije (Mljet) bila je umjerena. Na krajnjem sjeveru (zapadna obala i unutrašnjost Istre te dio Gorskog kotara) bila je čak i vrlo mala.

Slika 7. Srednja mjesečna klasa opasnosti za nastanak i širenje požara raslinja po kanadskoj metodi (MIOP) za rujun 2017.

Slika 7a. Usporedba broja prognoziranih i stvarnih klasa opasnosti za rujan 2017.

U rujnu je bilo učestalih prodora vlažnog i nestabilnog te svježeg zraka s kojima je bilo i ekstremnih oborina. Najizraženije oborine na Jadranu i priobalju bile su od 10. do 12. rujna kada se premještala izražena ciklona. Već prethodnih dana u zapadnoj te jugozapadnoj struji pritjecao je vlažan zrak, pa je bilo kiše i pljuskova s grmljavinom. Dana 11. rujna na zadarskom području te otocima sjeverne Dalmacije pale su ekstremno velike količine kiše, više od 300 mm, pa je to bio kraj ovogodišnje protupožarne sezone. Vrijeme se ni nakon toga nije stabiliziralo. Klase opasnosti su se smanjile na većinom malu i vrlo malu.

ZAKLJUČNO

Povećanje broja požara i opožarene površine u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu najviše je uzrokovano nedostatkom oborina u ožujku te lipnju i srpnju uz periode sa jakim i olujnim suhim vjetrom te česta nekontrolirana spaljivanja raslinja pogotovo u proljeću.

Dogodila su se 4 izražena toplinska vala, a najdugotrajniji s najvišim temperaturama zraka počeo je početkom treće dekade srpnja, a u Dalmaciji završio krajem prve dekade kolovoza. Vrhunac toplinskog vala je bio 5. i 6. kolovoza kada su u unutrašnjosti Dalmacije i u gorskoj Hrvatskoj mjestimice (primjerice u Kninu i na Pargu kraj Čabra) izmjereni apsolutni maksimumi temperature zraka.

KLIMA I VREMENSKE SITUACIJE

Klimatološka analiza potvrđuje da su vremenske prilike ovog ljeta bile ekstremne. Naime prema raspodjeli percentila u odnosu na tridesetogodišnji prosjek (1961.-1990.) temperaturne prilike su bile uglavnom u kategoriji ekstremno toplo, osim dijela sjevernog i srednjeg Jadrana koji su u srpnju bili u kategoriji vrlo toplo. Oborinske prilike su bile u kategorijama ekstremno

sušno, vrlo sušno te sušno, ali su oborine većinom bile u obliku kratkotrajnih, ponekad i obilnih pljuskova koji bi potencijalnu zapaljivost biljnog pokrova smanjili samo trenutno.

U sva tri ljetna mjeseca je povremeno bilo umjerenog i jakog vjetra, na Jadranu i priobalju većinom bure i sjeverozapadnjaka, što je često (oko desetak puta) bilo povezano s prolaskom tkz. suhe ili „kvazi suhe“ hladne fronte s kojima na većem dijelu Jadrana, posebice na jugu nije bilo oborina. S jačanjem grebena anticiklone sa zapada-sjeverozapada kontinenta i pritjecanjem manje količine svježeg zraka vjetar na Jadranu bi pojačao.

Važno je napomenuti da je i proljeće bilo uglavnom ekstremno toplo i vrlo toplo, a u većini krajeva i sušno. Upravo uslijed takvih vremenskih prilika biljni pokrov je u cijeloj Hrvatskoj, a posebice na Jadranu i u priobalju bio isušen.

Iz svega navedenog može se zaključiti da je požarna ugroženost uslijed meteoroloških prilika ovoga ljeta na Jadranu i priobalju, a posebice u Dalmaciji bila izuzetno velika.

To dodatno potvrđuje srednja sezonska klasa za ljetne mjesece (lipanj, srpanj i kolovoz) te njezino odstupanje od višegodišnjeg prosjeka.

Kako je već uvodno navedeno, a navodi se i u Meteorološkoj analizi 2017. godine Državnog hidrometeorološkog zavoda (Mokorić, Kalin) „Uspoređujući u meteorološkom smislu požarnu ugroženost s godinama 2003., 2012. i 2015. u kojima je također zabilježen veliki broj požara pa i ekstremnih, ovogodišnje je ljeto u Dalmaciji bilo najekstremnije“.

**PREGLED PODATAKA O POŽARIMA (1. siječanj do 31. prosinca 2017.godine)
(podaci Vatrogasnog operativnog središta)**

Vatrogasno operativno središte Državnog centra zaštite i spašavanja, osim svojih operativno komunikacijskih zadaća pri sudjelovanju u vođenju složenijih vatrogasnih intervencija te sudjelovanja u provedbi redovnih te izvanrednih dislokacija temeljem zapovjedi glavnog vatrogasnog zapovjednika Republike Hrvatske, vodi u svojim bazama podataka i evidenciju o vatrogasnim intervencijama na području Republike Hrvatske te na temelju iste vrši preliminarnu statističku obradu. Podaci o požarima temelje se na pristiglim izvješćima u Vatrogasno operativno središte.

PODACI O POŽARIMA RASLINJA NA PRIOBALNOM I KRAŠKOM PODRUČJU I
STATISTIČKA ANALIZA ISTIH

Tablica 2: Pokazatelji o požarima raslinja na priobalnom i kraškom području (odnos 2017. i petogodišnji prosjek 2012. - 2016.) - podaci DUZS-a - Vatrogasnog operativnog središta

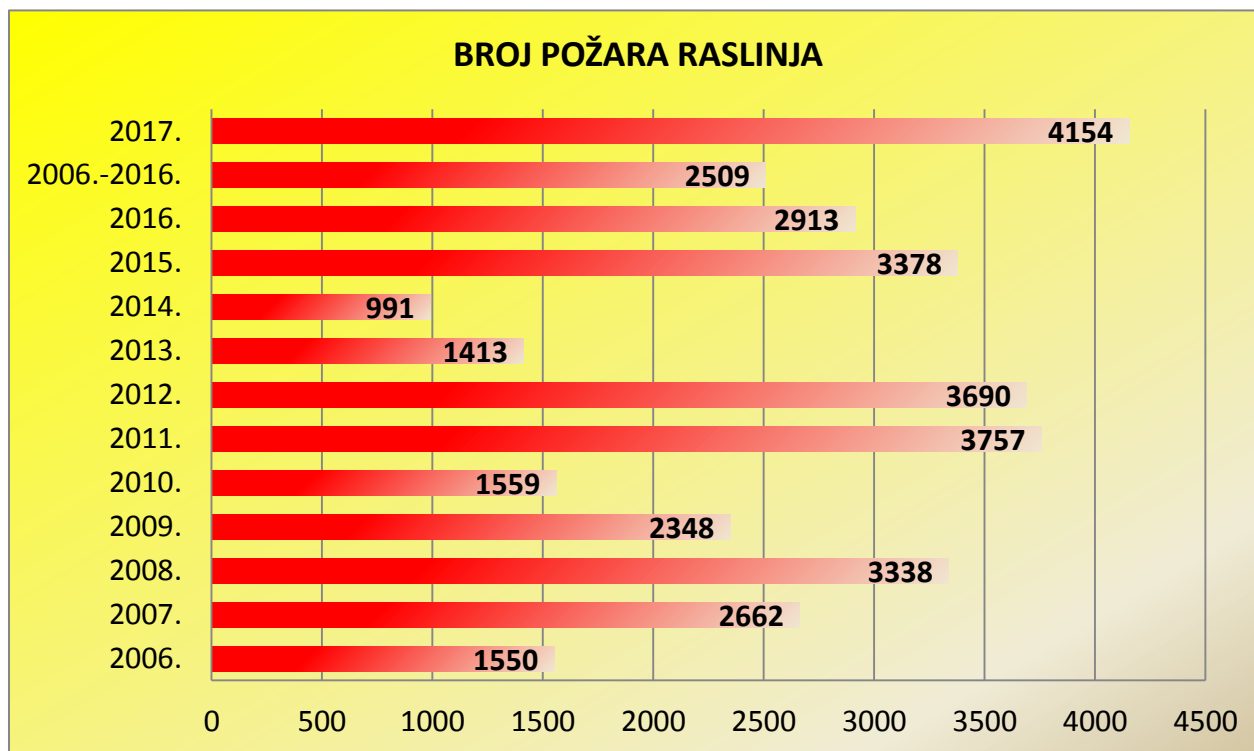
Petogodišnje razdoblje, intervencije na otvorenom prostoru (požari raslinja) priobalnog i kraškog područja											2017.	
Promatrano razdoblje	2012.		2013.		2014.		2015.		2016.		broj požara	površina (ha)
	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)		
01.01.-31.12.	3690	41305	1413	4665	991	2505	3378	23928	2913	19773	4154	86558
01.06.-31.10.	1749	22891	1076	3848	444	625,8	1317	10265	1407	7415	1574	59770
Promatrano razdoblje	PETOGODIŠNJI PROSJEK 2012. - 2016.										2017.	
	BROJ POŽARA				POVRŠINA (ha)				IOP (ha/požar)		IOP (ha/požar)	
01.01.-31.12.	2477				18435,2				7,44		20,84	
01.06.-31.10.	1198,6				9008,96				7,52		37,97	
Promatrano razdoblje	2017. / PETOGODIŠNJI PROSJEK 2012. – 2016.											
	odnos broja požara				odnos opožarene površine				Odnos indeksa opožarene površine (IOP)			
01.01.-31.12.	67,70%				369,62%				180,30%			
01.06.-31.10.	31,32%				563,45%				405,22%			

Na priobalnom i kraškom području u 2017. godini, a sukladno podacima koji se vode u Vatrogasnom operativnom središtu (podaci pristigli do 14. siječnja 2018. godine), evidentirano je ukupno **4.154** požar raslinja ili **67,70%** više u odnosu na prethodni petogodišnji prosjek (tablica 2).

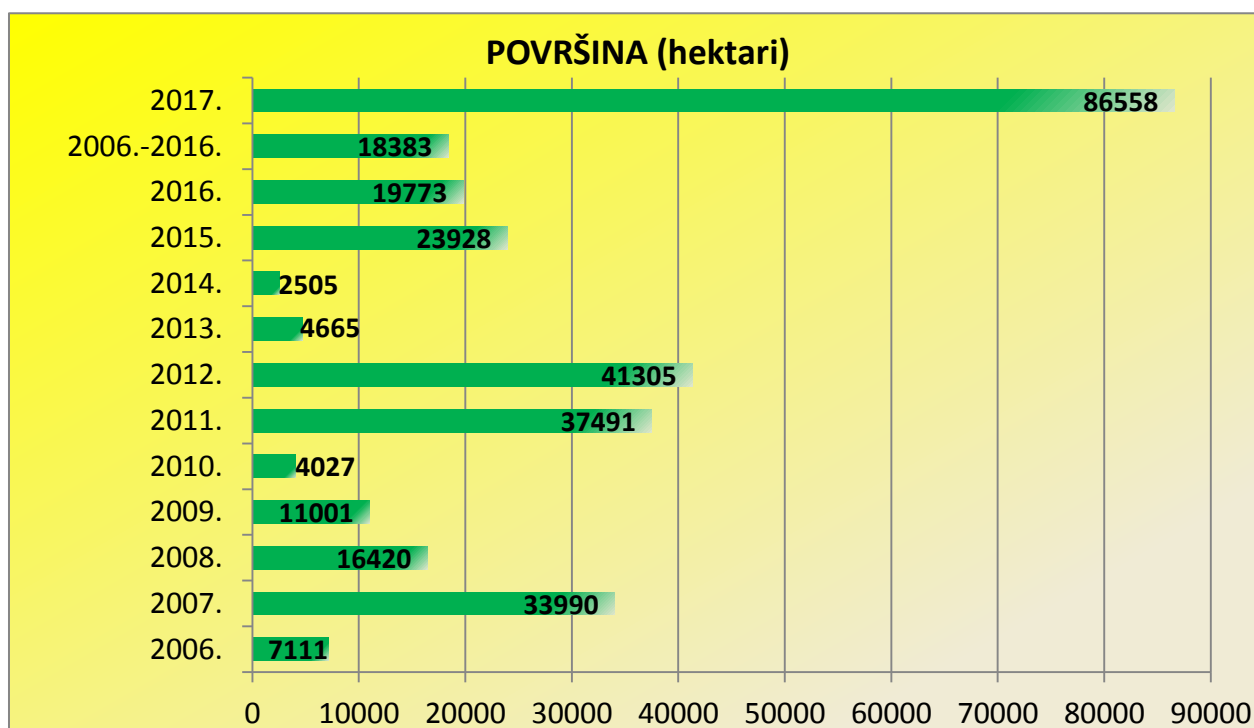
Ističemo da je u tim požarima, ukupno izgorjela površina (prema procjenama sa terena i izračuna georeferenciranjem putem karata) **86.576 ha**, što je čak **369,62%** više u odnosu na promatrani prethodni petogodišnji prosjek, a pri čemu je indeks opožarene površine (IOP) veći za značajnih **180,30%**.

Promatrajući samo razdoblje tijekom požarne sezone (lipanj-listopad) broj požara je povećan za **31,32%** u odnosu na petogodišnji prosjek, opožarena površina je povećana za iznimno velikih **563,45%**, pa je sukladno navedenom i IOP za to razdoblje značajno povećan i to za velikih **405,22%**.

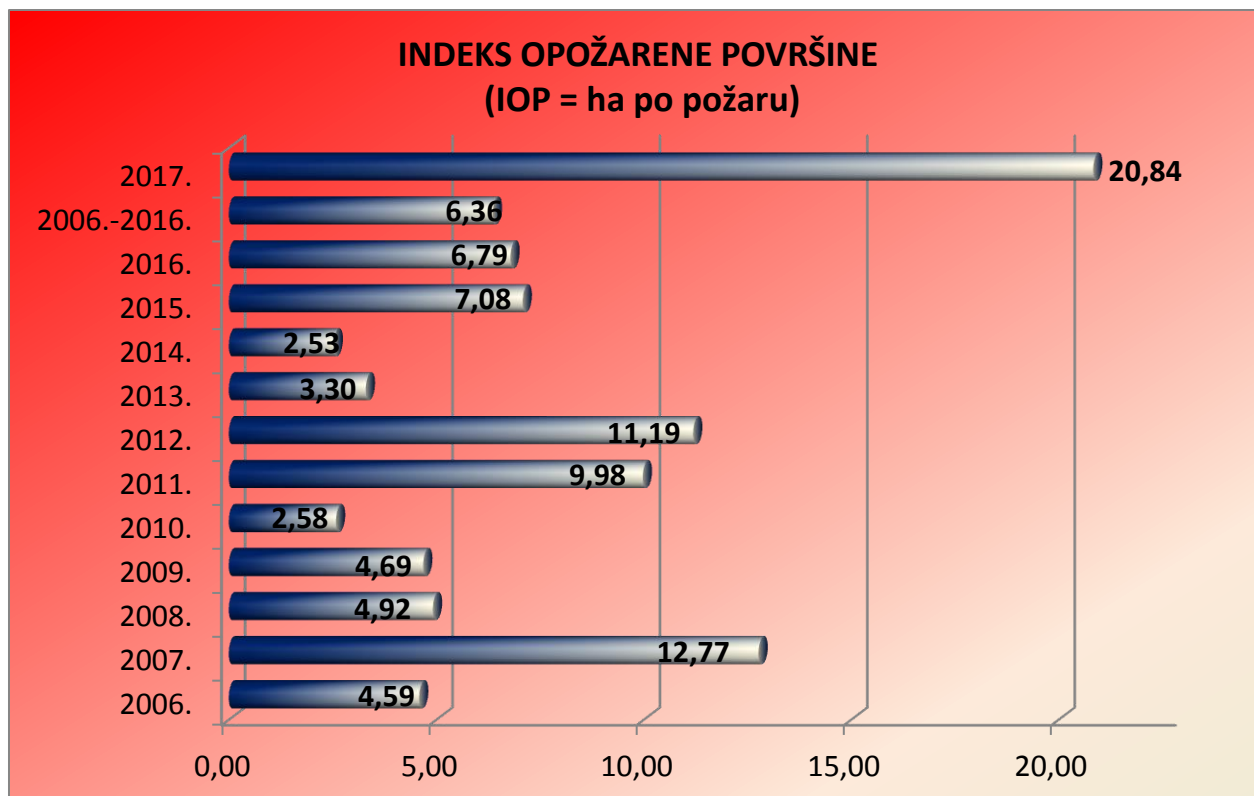
Kako bi se što jednostavnije mogli uspoređivati odnosi broja požara, opožarene površine i indeksa opožarene površine (IOP) po godinama dan je prikaz u slijedećim grafikonima. Podaci su prikazani od 2006. do 2017. godine za kraško i priobalno područje (7 priobalnih županija).

Grafikon 1: broj požara raslinja po godinama (2006.-2017.)

Grafikon 2: opožarena površina po godinama (ha)

Grafikon 3: indeks opečarene površine (IOP) po godinama

**RASPODJELA POŽARA RASLINJA PO VELIČINI OPOŽARENE POVRŠINE I
VREMENU AKTIVNOG GAŠENJA NA PRIOBALNOM I KRAŠKOM PODRUČJU**

Tablica 3: Raspodjela požara raslinja po veličini opečarene površine (podaci Vatrogasnog operativnog središta)

	mjesec	<=5 ha		>5 <=10 ha		>10 <=100 ha		>100 ha		Ukupno požara
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
2017.	VI.	267	92,71	15	5,21	3	1,04	3	1,04	288
	VII.	444	82,53	31	5,76	43	7,99	20	3,72	538
	VIII.	485	82,76	18	3,07	49	8,36	34	5,80	586
	IX.	64	90,14	1	1,41	5	7,04	1	1,41	71
	X.	80	87,91	2	2,20	8	8,79	1	1,10	91
	VI.-X	1340	85,13	67	4,26	108	6,86	59	3,75	1574
	I.-XII.	3418	82,28	268	6,45	370	8,91	98	2,36	4154

Iz tablice 3 vidljivo je da je u većini požara raslinja u požarnoj sezoni (VI.-X. mjesec) opečarena površina iznosila manje od 5 ha (**85,13%**), a da je **59** požara imalo površinu veću

od 100 ha (**3,75%**). Znakovito je nadalje da je broj požara koji su bili veći od 10 a manji ili jednaki 100 ha veći nego broj požara od 5 do 10 ha. Ovo je karakteristika ove požarne sezone što nam govori da su se požari vrlo brzo širili i zahvaćali, u kratkom roku, površine veće od 10 ha što nije uobičajena pojava. Uzimajući u obzir cijelu godinu 98 požara se je proširila na površinu veću od 100 ha (**2,36%**), **370** požara je imalo površinu između 10 i 100 hektara (**8,91%**), **268** je imalo površinu između 5 i 10 ha (**6,45%**), a **3.418** požara (ili **82,28%**) imalo je površinu do 5 ha. I ovdje je prisutan slučaj da je veći broj požara zahvatio površinu između 10 i 100 ha nego požara koji su zahvatili površinu između 5 i 10 ha.

Najveći broj požara većih od 100 ha zabilježeni su u Zadarskoj županiji (**51** ili **52,04%** od svih požara većih od 100 ha). Iako je bilo požara koji su ugrožavali naselja (srpanj i kolovoz) i u kojima je opožarena šuma ili poljoprivredne kulture, najveći broj ovih požara odnosili su se na travu i nisko raslinje bez veće štete, a većina (**26** požara) ih je zabilježena u prva 4 mjeseca 2017. godine.

Potrebno je naglasiti da se vrijednosti vezane za površinu treba uzeti sa rezervom jer su dobivene na temelju procjene vatrogasaca ili zapovjednika na požarištu.

Svakako najzahtjevniji je bio je požar nastao 17. srpnja između Tugara i Srinjina kod Splita, a koji se kasnije proširio i ugrozio veći broju naselja a na kraju i sam grad Split.

Tablica 4: Raspodjela požara raslinja po sedam priobalnih županija

ŽUPANIJA	POŽARI RASLINJA	POVRŠINA ha	ZRAČNE SNAGE UKUPNO (CL+AT+HL)
ISTARSKA	323	210	3
PRIMORSKO-GORANSKA	153	93	2
LIČKO-SENJSKA	688	8414	19
ZADARSKA	888	38994	240
ŠIBENSKO-KNINSKA	1157	19139	399
SPLITSKO-DALMATINSKA	859	17967	329
DUBROVAČKO- NERETVANSKA	70	1739	37
UKUPNO PRIOBALJE	4138	86556	1029

Iz tablice 4 vidljivo je da je požarima najopterećenija bilo područje Šibensko - kninske, pa Zadarske i Splitsko - dalmatinske županije, a najviše opožarenih površina evidentirano je u Zadarskoj županiji.

Ukupno je dakle opožarena površina na priobalju iznosila **865,56** km² što je površina nešto veća od cijele Međimurske županije (**729** km²).

I zračne snage najviše su djelovale u Šibensko kninskoj županiji.

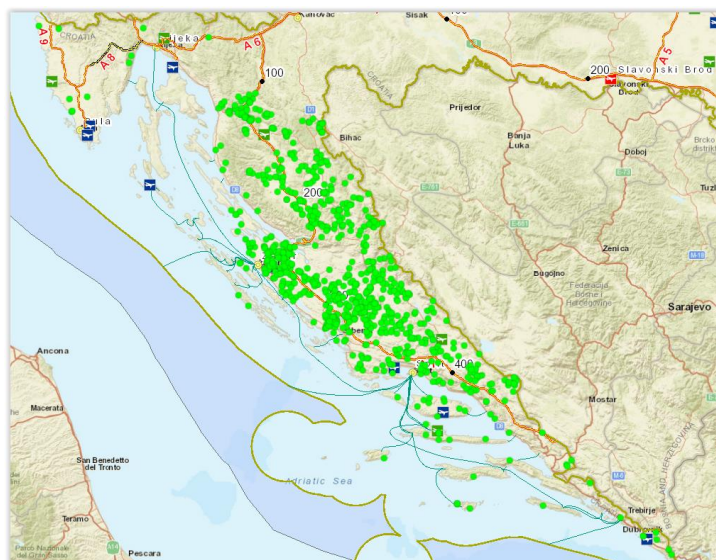
Tablica 5: Raspodjela požara raslinja po vremenu aktivnog gašenja u požarnoj sezoni (podaci Vatrogasnog operativnog središta)

	mjesec	<=4 sata		>4 <=12 sati		>12 sati		Ukupno požara
		broj	%	broj	%	broj	%	
2017.	VI.	258	89,58%	17	5,90%	13	4,51%	288
	VII.	405	75,28%	69	12,83%	64	11,90%	538
	VIII.	422	72,01%	80	13,65%	84	14,33%	586
	IX.	61	85,92%	7	9,86%	3	4,23%	71
	X.	75	82,42%	7	7,69%	9	9,89%	91
	VI.-IX.	1221	77,57%	180	11,44%	173	10,99%	1574
	I.-XII.	3519	84,71%	377	9,08%	258	6,21%	4154

U prosjeku, **77,57%** u sezoni te **84,71%** požara tijekom cijele godine u potpunosti je ugašeno u prva 4 sata od trenutka zaprimanja prve dojave (tablica 5), što je pokazatelj vrlo brzog angažiranje dostatnog broja vatrogasnih snaga. U **10,99%** požara u požarnoj sezoni vrijeme do potpunog gašenja trajalo je više od **12** sati. To je u donosu na 2016. godinu, kada je takvih požara bilo **5,05%**, povećanje od značajnih **117,62%**. Na ovo povećanje najviše je utjecao veći broj velikih požara u Zadarskoj, Šibensko-kninskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji koji su trajali danima posebice tijekom srpnja i kolovoza.

Potrebno je napomenuti da je uzeto u obzir vrijeme do potpunog gašenja u koje ulazi i vrijeme čuvanja i sanacije požarišta u cjelini nakon što je već požar lokaliziran a većina vatrogasnih snaga vraćena u matične postrojbe ili preusmjerena na druge požare.

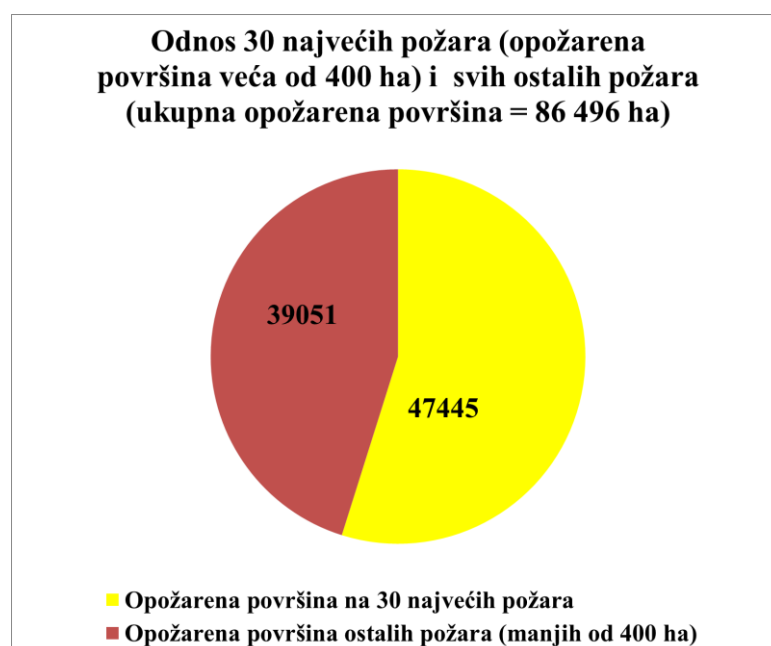
Veći požari raslinja zaobišli su ove godine Istarsku i Primorsko-goransku županiju jer osim dobro ustrojene protupožarne zaštite i meteorološke prilike u tom dijelu priobalja ipak nisu bile tako ekstremne kao u dalmatinskim županijama.

Slika 8: Požari (848) veći i/ili jednaki 5 ha i/ili sa zračnim snagama (do 12. 9. 2017.)

Požari površine veće od 400 hektara

Ove, u svakom pogledu vrlo zahtjevne požarne sezone osim najpoznatijeg požara u okolici Grada Splita zabilježeno je na priobalju i **30-ak** većih/značajnijih požara s opožarenom površinom većom i od **400 ha**. Samo na tih **30-ak** najvećih požara opožareno je ukupno **47.745** hektara raslinja, dok je na svih evidentiranih **4.079** požara raslinja na otvorenom prostoru opožarena površina iznosila ukupno **86.796** hektara što znači da je u manje od **1 % (točnije 0,73 %)** požara izgorjelo više od polovine površine (**55.20 %**).

Grafikon 4: Odnos 30 najvećih požara (opožarena površina veća od 400 ha) i svih ostalih požara

Tablica 6: Požari raslinja na miniranom ili minski sumnjivom prostoru na priobalnom i kraškom području (podaci DUZS-a - Vatrogasnog operativnog središta)

Požari raslinja na miniranom ili minski sumnjivom području	broj požara	opožarena površina (ha)	IOP (ha/požar)
požarna sezona (lipanj-listopad) 2017.	17	9978	586,94
siječanj – prosinac 2017.	57	10803	189,53

I ove godine zabilježen je određeni broj požara koji su jednim dijelom ili u potpunosti zahvatili područje na minski sumnjivim površinama.

Kako je navedeno u tablici 6, ove je godine zabilježeno (prema zaprimljenim izvješćima) ukupno **57** takvih požara koji su zahvatili površinu od **10.803 ha**. Uspoređujući sa prosječnim IOP za sve požare raslinja, vidljivo je da je IOP za ove požare veći za nešto više od **9** puta. Uspoređujući IOP samo za požarnu sezonu onda je taj nerazmjer i puno veći odnosno IOP je onda veći za više od **15** puta. Mogućnost ozljeđivanja uslijed eksplozija onemogućuju pristup zemaljskim snagama, a i zračne snage (zbog sigurnosti posade i zrakoplova) ne gase iznad minski sumnjivih područja, pa se zbog sigurnosti požari na miniranim i minski sumnjivim površinama većinom nadziru ili gase sa sigurnih površina (prometnica, sigurnih makadamskih putova i sl.) što za posljedicu ima i veliku opožarenu površinu. Od ukupno **57** požara na minski sumnjivim površinama, **40** ih je izbio u razdoblju 1. siječnja do 9. travnja 2017. godine kada se često vrše radovi na poljoprivrednim površinama ali se zbog nestručnog i nesavjesnog spaljivanja raslinja požari prošire i na ove površine.

PROVEDENE EVAKUACIJE

Tijekom požarne sezone bilo je potrebno izvršiti i nekoliko evakuacije stanovnika i turista.

LIPANJ 2017.

Područje Splitsko - dalmatinske županije:

Tučepi, dana 19. lipnja područje makarske rivijere, evakuacija turista iz tri tučepska hotela.

SRPANJ 2017.

Područje Zadarske županije:

- požar raslinja na otoku Pagu (Košljun), dana 15. srpnja – dana 16. srpnja u 1:30 sati evakuacija mještana naselja Proboj (koordinirano između policijskih službenika i vatrogasnih zapovjednika na terenu).

KOLOVOZ 2017.

Područje Šibensko - kninske županije:

- požar na području Kistanja, dana 2. kolovoza - evakuacija 19 osoba iz naselja Verovići i Krnete
- više požara na širem području Benkovca (naselja Popovići, Kolarin, Kožlovac, Brgud, Lisičići, Podgrađe, Ceranje, Vrana, Lepuri, Kašić, Pristeg, Slivnica, Sikovo, Raštane), dana 21. kolovoza - evakuacija 8 osoba iz naselja Kožlovac i Kolarin
- požar na području Promine, dana 21. kolovoza - evakuacija 21 osobe iz naselja Bibići i Rajići
- više požara na širem području Đevrski, dana 22. kolovoza - evakuacija 39 osoba iz naselja Pavići, Miloševići i Bribir

Područje Zadarske županije:

- više požara na širem području Benkovca (naselja Popovići, Kolarina, Kožlovac, Brgud, Lisičići, Podgrađe, Ceranje, Vrana, Lepuri, Kašić, Pristeg, Slivnica, Sikovo, Raštane), dana 21. kolovoza - evakuacija 8 osoba iz naselja Kožlovac i Kolarina

Područje Splitsko - dalmatinske županije:

- požar kod Omiša, na predjelu Dubci - Slime, tijekom noći 21./22. kolovoza, 100-tinjak osoba (uglavnom turisti) napustilo je naselje Pisak (osiguran organizirani smještaj na području Omiša).

RUJAN 2017.

Područje Šibensko - kninske županije:

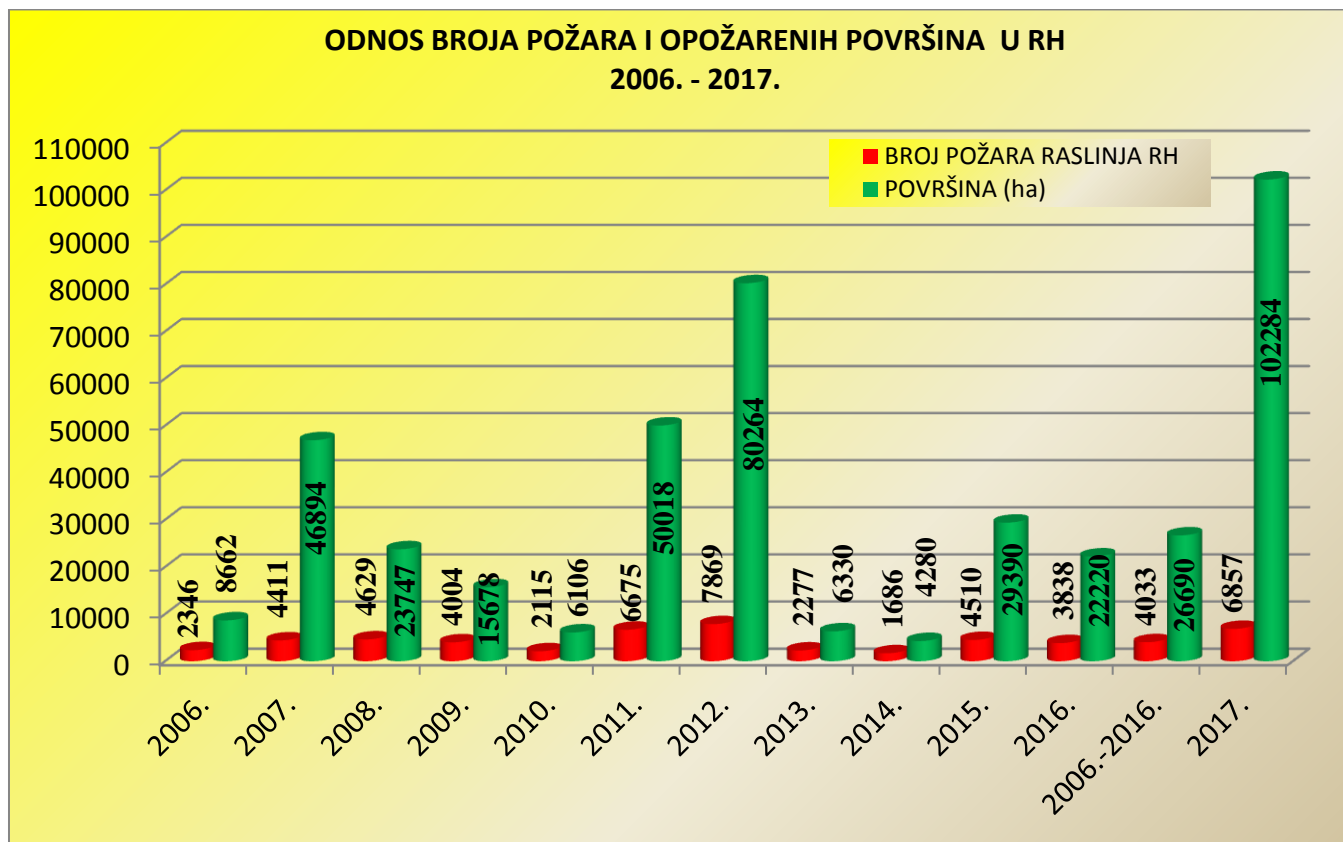
- požar raslinja na području Lozovca kod Skradina, dana 10. rujna - evakuacija gostiju auto kampova Marina i Krka.

Tijekom ljeta 2017. godine ugroženo je ukupno 8 hotela na Jadranu koji su bili najmanje 100 metara udaljeni od šume koja je gorila.

Požari na cjelokupnom području Republike Hrvatske

Požari raslinja nisu samo karakteristika priobalnog i kraškog područja (7 priobalnih županija), već se oni događaju i u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske iako su oni nešto slabijeg inteziteta te rijetko zahvaćaju krošnju šume. Ukupan broj požara u Republici

Hrvatskoj, koji su zabilježeni u Vatrogasno operativnom središtu (prema podacima koji su dostavljeni VOS-u) u zadnjih 12 godina prikazan je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 5: Odnos broja požara i opožarenih površina u cijeloj RH

Važno je napomenuti da je ova analiza napravljena isključivo za požare raslinja (nisu uračunati razni požari smeća, deponija, drvenih distribucijskih stupova i drugih požara na otvorenom prostoru ukoliko nije bila opožarena i određena površina raslinja).

BROJ STRADALIH OSOBA (GRAĐANI I VATROGASCI) U POŽARIMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Broj stradalih u požarima raslinja u 2017. godini

U požarima raslinja **na priobalnom i kraškom području** (podaci dobiveni putem izvješća za promatrano razdoblje) **jedna** je osoba smrtno stradala (kao posljedica srčanog udara) dok su pri gašenju lakše ozlijeđena **97** vatrogasca (radilo se o lakšim ozljedama - udisanje dima, malaksalost i mučnina uslijed velikih napora, lakšim opeklinama nižeg stupnja, i sl.), dok smrtno stradalih vatrogasaca nije bilo. U požarima ozlijeđena su i **4** građanina (većina na velikom požaru kod Splita).

Nažalost u požarima raslinja na otvorenom prostoru u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske smrtno su stradale **dvije** osobe dok su **tri** osobe lakše ozlijeđene (od kojih su 2 vatrogasca).

Broj ukupno stradalih u požarima u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. - 2017. godine

Napominje se kako se navedeni podaci u tablici 6. temelje na izvješćima vatrogasnih postrojbi o vatrogasnim intervencijama zaprimljenim u Vatrogasnom operativnom središtu Državnog centra zaštite i spašavanja Državne uprave za zaštitu i spašavanje i ne predstavljaju u potpunosti sve podatke vezane za požare u Republici Hrvatskoj.

GODINA	BROJ EVIDENTIRANIH POŽARA U REPUBLICI HRVATSKOJ			BROJ OZLIJEĐENIH OSOBA U POŽARIMA (od toga vatrogasaca)	BROJ UKUPNO SMRTRNO STRADALIH OSOBA U POŽARIMA (od toga vatrogasaca)
	POŽARI NA OTVORENOM PROSTORU - raslinje i ostali požari (površina u ha)	POŽARI U/NA OBJEKTU	POŽARI PRIJEVOZNOG SREDSTVA		
2007.	7 049 (46 701 ha)	2 468	623	42 (6 vatrogasaca)	24 (13 vatrogasaca od toga 12 na Kornatima)
2008.	7 317 (23 747 ha)	2 682	626	42 (6 vatrogasaca)	23
2009.	6 823 (15 678 ha)	2 662	631	56 (15 vatrogasaca)	20
2010.	4 523 (6 106 ha)	2 738	598	47 (5 vatrogasaca)	17
2011.	10 014 (49 987 ha)	2 931	536	82 (8 vatrogasaca)	21
2012.	10 852 (80 265 ha)	2 982	511	89 (18 vatrogasaca)	24 (1 vatrogasac)
2013.	4 658 (6 315 ha)	2 767	488	65 (5 vatrogasaca)	20

2014.	3 855 (4 280 ha)	2 919	546	81 (10 vatrogasaca)	21
2015.	8 014 (29 390 ha)	3 430	706	95 (11 vatrogasaca)	24
2016.	6 807 (22 224 ha)	3 467	719	114 (17 vatrogasaca)	22
2017.	10 039 (102 297 ha)	3531	765	194 (99 vatrogasaca)	25

Tablica 7: Broj ukupno stradalih u požarima u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. - 2017. godine

VATROGASNE SNAGE NA PRIOBALJU TIJEKOM POŽARNE SEZONE 2017. GODINE.

Učinkovito gašenje požara raslinja je moguće jedino uz dobru prethodnu pripremu i koordinaciju zrakoplovnih i zemaljskih snaga. U ovogodišnjoj požarnoj sezoni bile su angažirane sljedeće zemaljske snage:

Ukupne snage na priobalju tijekom PP sezone 2017. godine

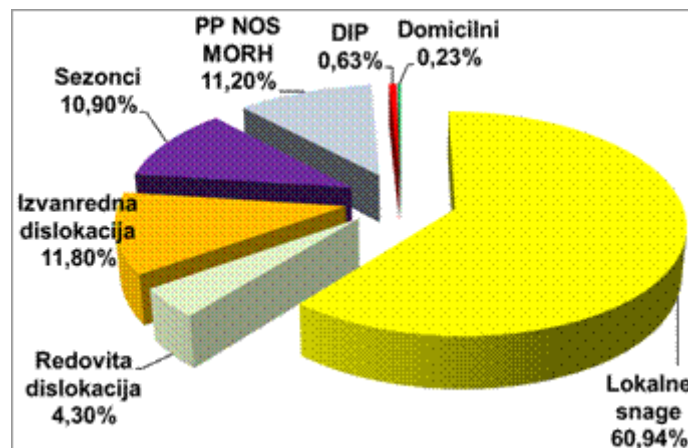
- **6.203 vatrogasaca iz vatrogasnih postrojbi** priobalnih županija (1.127 u JVP i 5.076 u DVD)
- **1.110 sezonskih vatrogasaca** angažiranih na lokalnoj razini
- **438 dislociranih** vatrogasaca (kroz 6 smjena – **6 x 73**) s **36** vozila iz kontinentalnih županija tijekom cijele PP sezone (četiri baze DIP-a i 11 dislokacija – ukupno na 14 lokacija)
- **63 pripadnika Državne intervencijske vatrogasne postrojbe** angažiranih na svim potrebnim lokacijama i u Sezonskim intervencijskim vatrogasnim postrojbama na otocima
- **1.201** vatrogasac u **20** izvanrednih dislokacija (kumulativno, ne računajući zamjene) – dodatno upućeni na veće požare na priobalju
- **1.140** vojnika **PP NOS OS RH** angažirano na **18** požara (kumulativno, ne računajući zamjene)
- snage interventne i temeljne policije.

Zbog zahtjevnosti sezone, a prema traženjima županijskih vatrogasnih zapovjednika za pružanje pomoći putem izvanredne dislokacije, u protupožarnoj sezoni 2017. godine temeljem zapovjedi glavnog vatrogasnog zapovjednika Republike Hrvatske za potrebe gašenja velikih požara u priobalju (pretežno s kontinenta, ali i u ispomoći drugim priobalnim županijama),

angažiran je ukupno **1.201** vatrogasac. U akcijama gašenja požara (pretežno sanacije i čuvanja požarišta) bilo je angažirano i **1.140** pripadnika protupožarnih Namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske (PP NOS).

Sveukupno je, uz domicilne snage, dodatno bilo angažirano oko **3.500** gasitelja (redovita i izvanredna dislokacija, sezonci, DVIP, PP NOS).

Grafikon 6: Prikaz raspoloživih i angažiranih vatrogasnih snage u PP sezoni 2017. g.

Državna intervencijska vatrogasna postrojba (DVIP)

Državna vatrogasna intervencijska postrojba Divulja (u daljnjem tekstu DVIP) s svoje četiri baze (DIP Zadar, DIP Šibenik, DIP Split i DIP Dubrovnik) sudjelovala je na čitavom nizu značajnih intervencija koje su obilježile ovu protupožarnu sezonu.

Pripadnici DVIP-a su intervenirali na **99** intervencija gašenja požara. Intervencije su bile na prostorima četiri dalmatinske županije i na prostoru Ličko-senjske županije. Na intervencijama su **63** pripadnika DVIP-a odradila **22.388** sati rada, a vodili su i sezonske intervencijske vatrogasne postrojbe na otocima.

Na svim su intervencijama pripadnici DVIP-a, zajedno sa dislociranim vatrogascima s kontinenta, pripadnicima profesionalnih vatrogasaca iz kontinentalnih javnih vatrogasnih postrojbi, pokazali veliku požrtvovnost te su ulagali nadljudske napore sa ciljem gašenja požara koji su prijeli stanovništvu i njihovim kućama, turistima i drugoj imovini.

**ZNAČAJNIJI POŽARI NA OTVORENOM PROSTORU U PRIOBALNOM DIJELU
REPUBLIKE HRVATSKE U 2017. GODINI**

Karakteristično je za cijelu protupožarnu sezonu da je nastale požare zbog vremenskih (ne)prilika, duljeg toplog i sušnog razdoblja, manjka oborina te u više navrata vremenskih perioda s izrazito jakim vjetrom, bilo izuzetno teško gasiti.

Požarno najopterećenije županije bile su Zadarska, Šibensko – kninska i posebice Splitsko – dalmatinska županija.

Neki od značajnijih, najzahtjevnijih i dugotrajnijih požara (uz brojne požare manjeg intenziteta), koji su nastali u tim županijama bili su po svojim karakteristikama (blizina naselja, vrsta gorive tvari, nepristupačan teren, a ponegdje i minski sumnjiv), vrlo zahtjevni za gašenje posebice za vjetrovitog vremena kada se požar iznimno brzo širio, a pomoć protupožarnih zračnih snaga bila je ograničena ili potpuno onemogućena.

Lipanj 2017. godine

Najkritičnije razdoblje u mjesecu lipnju bilo je 18. lipnja, kada su kod mjesta Podgora u blizini Tučepa (Splitsko - dalmatinska županija), zbog veličine požara te zahvaćene površine uz djelovanje domicilnih vatrogasnih snaga, kao pomoć planski angažirane i vatrogasne postrojbe iz svih ostalih šest županijskih vatrogasnih zajednica s priobalja.

Srpanj 2017. godine

U prvoj polovici mjeseca srpnja nastavilo se je izrazito toplo i sušno razdoblje također s višednevnim razdobljima izrazito vjetrovitog vremena koje je pogodovalo brzom širenju nastalih požara posebice na području Zadarske, Šibensko – kninske i Splitsko – dalmatinske županije, ali koje je i sprječavalo i/ili ograničavalo djelovanje zračnih snaga.

10. i 11. srpnja zabilježen je nastanak većeg broja požara na područja Šibensko – kninske i Splitsko – dalmatinske županije, a 15. srpnja na području Zadarske županije s više dojava o požarom ugroženim kućama. Gašenje nekih od tada nastalih požara trajalo je više dana zbog izrazito nepristupačnog, a ponegdje i minski sumnjivog terena.

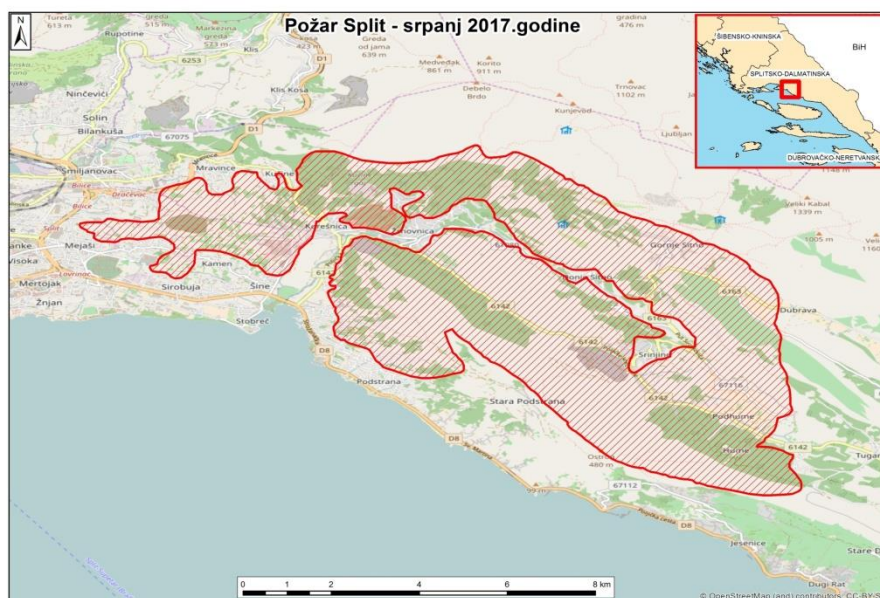
Ponovno 15. i 16. srpnja nastaje veći broj požara na području Šibensko – kninske i posebice Splitsko – dalmatinske županije, a čijem je širenju pogodovala jaka bura i izrazito vjetrovito vrijeme.

POŽAR U OKOLICI GRADA SPLITA

Požar raslinja za koji je nastao 17. srpnja na području mjesta Srinjina-Račnik-Tugare (Splitsko-dalmatinska županija), bio je aktivan i proširio se nošen burom prema naseljima Sitno Donje i Gornje, Žrnovnica, Perun i ušao u predgrađe Grada Splita, gdje je oštetiio objekte u predjelu Dračevca i Kamena, te ugrozio benzinsku pumpu. Zbog gašenja zatraženo je iskapčanje sva tri dalekovoda: D2 74 Zakučac – Konjsko, D2 D7 Zakučac – Bilice, i D 148/1/2.

Temeljem prosudbe stanja i razvoja situacije na terenu, nadležno operativno vatrogasno zapovjedništvo (putem nadležnog zapovjednika) dana 17. srpnja 2017. godine zatražilo je angažiranje i dodatnih snaga pomoći.

Tijekom jutra 18. srpnja angažirane su i sve raspoložive zračne snage. Do kraja dana spriječeno je širenje požara i on je stavljen pod nadzor. Opožarena površina iznosila je oko 4.500 ha.

Slika 9: Požar u okolici Grada Splita - opožarena površina

Sveukupno je, na traženje nadležnog županijskog vatrogasnog zapovjedništva, putem odgovarajućih zapovijedi iz županija na teren upućeno dodatnih 275 vatrogasaca i 66 vozila, te iz DIP-a 26 vatrogasaca i 6 vozila, sveukupno 292 vatrogasaca i 72 vozila.

Uzimajući u obzir i domicilne snage, na požarištu je ukupno bio 801 vatrogasac s 162 vozila.

**KRATKA ANALIZA VREMENSKIH PRILIKA VEZANA UZ POŽAR KOD SPLITA
(17. do 19. srpnja 2017. godine)³**

Vremenske prilike koje su prethodile nastanku požara navedene su u kratkoj preliminarnoj analizi požara raslinja kod Splita (17. do 19. srpnja 2017. godine) Državnog hidrometeorološkog zavoda i u kojoj se navodi kako su ovog ljeta bila četiri izražena toplinska vala.

Prvi je bio u lipnju, dok su u srpnju bila tri, a jedan je prethodio velikom splitskom požaru.

Požar raslinja je zamijećen oko 1 sat u noći po lokalnom vremenu, a zbog jake bure fronta požara se brzo širila i obuhvaćala je sve veće područje te je to bio tkz. „požar nošen vjetrom“. Treba spomenuti da je i orografija terena bila od utjecaja.

Sljedećeg dana, 18. srpnja, kada su se glavni sinoptički sustavi premjestili bura je oslabila na većinom umjerenu i skrenula na sjeverozapadni vjetar. Stoga se može zaključiti da je ponašanje požara bilo uvjetovano ne samo brzinom vjetra, već i kombinacijom smicanja vjetra (promjena smjera i brzine vjetra s visinom), odnosno turbulencijom u prizemnom sloju atmosfere, nestabilnosti u suhom zraku, te termodinamičkim procesima koji su bili uvjetovani samim velikim požarom.

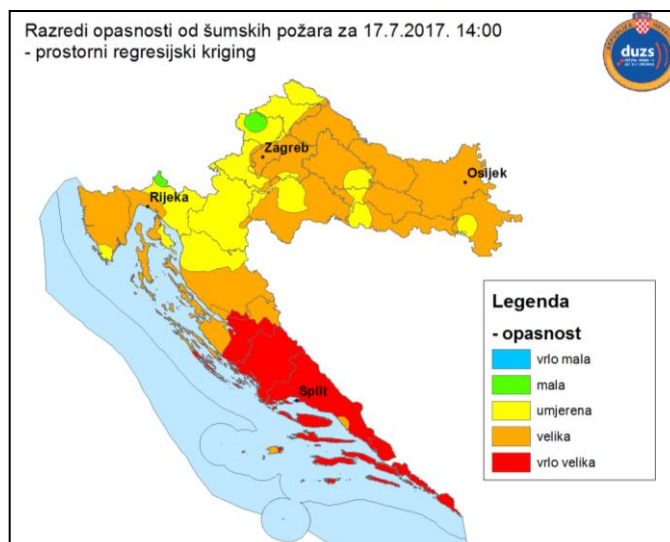
S daljnjim slabljenjem vjetra požar je lokaliziran.

Usporedba razlike razreda opasnosti od šumskih požara na dan kada je izbio veliki požar kod Splita (Srinjine) najbolje će pokazati razliku opasnosti od šumskih požara za isti dan u dvije različite godine.

Na dan 17. srpnja 2017. godine gotova cijela Dalmacija ima najveći mogući razred opasnosti (vrlo veliki), dok se ostatak priobalnog i kraškog područja nalazi većinom u zoni velikog razreda opasnosti od šumskog požara.

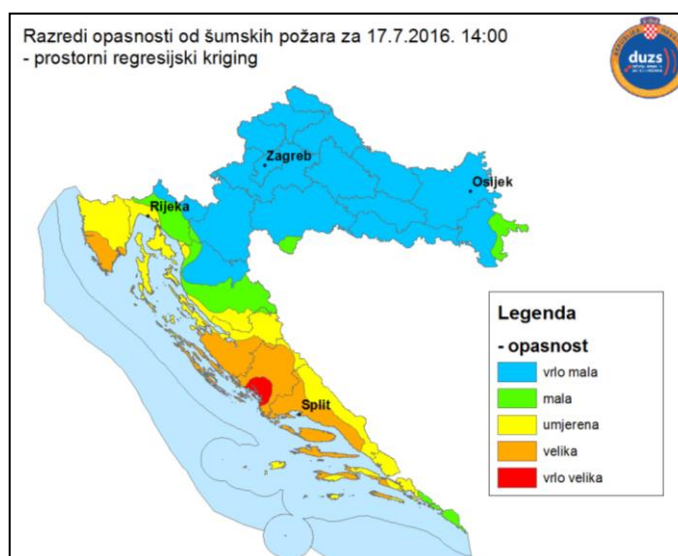
---

³ Izvor: DHMZ - Mokorić, Kalin

Slika 10: Razredi opasnosti od šumskih požara za 17.7.2017.

Na dan 17. srpnja 2016. godine samo je uski pojas uz grad Šibenik označen najvećim razredom opasnosti dok je ostali dio priobalnog i kraškog područja raspoređen od malog do velikog razreda opasnosti od šumskog požara.

Slika 11: Razredi opasnosti od šumskih požara za 17.7.2016.

Vežano uz požar u blizini Grada Splita može se zaključiti da usprkos izrazitoj složenosti zbog istovremene pojave više požara na otvorenom prostoru i na više različitim lokacija, kao i otežanog gašenja zbog jakog vjetra, izrazitim zalaganjem i ulaganjem velikih fizičkih i stručnih napora svih vatrogasaca zajedno sa zračnim snagama, mještanima te ostalim službama (na bilo koji način uključenim u gašenje tog požara), spriječile su se i veće štete od

nastalih (oštećeno je ili izgorjelo nekoliko stambenih i gospodarskih objekata te prijevoznih sredstava).

Nažalost, na ovom ali i u drugim nastalim požarima, a s obzirom na ukupnu opožarenu površinu može se pretpostaviti da je stradao i neutvrđeni broj životinja.

Kolovoz 2017. godine

U mjesecu kolovozu također nastaje više požara na otvorenom prostoru od kojih se ističu oni veći (po površini i/ili sudjelovanju gasitelja).

1. i 2. kolovoza zabilježen je nastanak većeg broja požara na područja Šibensko – kninske, Zadarske i Splitsko – dalmatinske županije.

5. i 6. kolovoza ponovno u Zadarskoj i Šibensko – kninskoj uz sudjelovanje i pripadnika kopnenih snaga hrvatske vojske.

12. kolovoza nastaje požar na području Zadarske i Ličko Senjske županije (Velebit-Duboke Jasle-Modrići, Tulove Grede i vrh Visibaba, Mali Alan) te na području Splitsko-dalmatinske županije (Svilaja, Pribude – Milešine).

16. i 17. kolovoza najintenzivnije gori u Šibensko-kninskoj županiji (Zaton kod Benkovačke ceste, Svilaja - Čavoglave – Crivac, Sapina Docca kod Rogoznice, Promina-Razvođe).

18. kolovoza opet požari u Ličko-senjskoj (Velebit - Jablanac, Visibaba - Starčevića Podi) i Zadarskoj županiji (Lišane Ostrovičke-Dobropoljci).

20. i 21. kolovoza požari u Splitsko-dalmatinskoj županiji (Biokovo – vrh Motika do Sv. Jure i Dubci - Slime), Zadarskoj županiji (Pristeg - Dobra Voda uz cestu A1, Podgrađe - Lepuri - Kožlovac – Kolarina i Turanj – Sikovo).

22. kolovoza požari u Šibensko-kninskoj županiji (Đevrske - Bjelanovići – Bribirske i Mostine – Kistanje, Đevrske – Ležajići).

25. kolovoza Ličko-senjska županija (Lovinac, Ričice – Velike Žuljine) koji su uz vatrogasne snage gasili i pripadnici HGSS-a i Hrvatskih šuma, te ponovno

31. kolovoza požar u Vrpilama kod Korenice.

Rujan 2017. godine

U mjesecu rujnu od značajnijih požara potrebno je izdvojiti i požar u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske, a koji je nastao 1. rujna na području Vukovarsko-srijemske županije (Vinkovci, Otok – Gradina) u kome je izgorjelo 130 ha pretežno mlade šuma hrast lužnjak i grab i u kome je sudjelovalo 75 vatrogasaca sa 16 vozila te 80 radnika šumarije uz procijenjenu štetu od 16 milijuna kuna.

2. rujna nastaju požari na području Splitsko-dalmatinske županije (Hvar, Stari Grad – Starač i Prgomet – Zovići, Ivkovići) te u Zadarskoj (Briševo – Poličnik).

7. rujna ponovno gori u Splitsko-dalmatinskoj županiji (Krilo Jesenice),

10. rujna nastaje zahtjevniji požar u Šibensko-kninskoj županiji (Lozovac – Skradin).

16. rujna požar u Splitsko-dalmatinskoj županiji (Otok Hvar – uvala Prisinjak).

18. rujna nastaje požar u Šibensko-kninskoj županiji na Otoku Kornat u uvali Vrulje.

U gašenju svih tih požara sudjelovao je značajan broj domicilnih vatrogasaca, vatrogasaca sa priobalja, dislociranih (kroz redovne i izvanredne dislokacije) vatrogasnih snaga sa kontinenta kao i Državne intervencijske postrojbe Državne uprave za zaštitu i spašavanje odjeli Split, Šibenik, Zadar i Dubrovnik te značajan broj zračnih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske, kao i pripadnici namjenski organiziranih snaga kopnene vojske.

PREGLED SUDJELOVANJA ZRAČNIH PROTUPOŽARNIH SNAGA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U REPUBLICI HRVATSKOJ U 2017. ⁴

Zračne su snage u požarnoj sezoni ukupno ostvarile **17.606** letova, **2773:30** sati naleta, izbačeno je **81.951** tona vode, utrošeno **1.754.111** litara goriva, prevezeno **283** osobe te **188** tona opreme što je višestruko više od 2016. godine kada je ostvareno **6.364** letova, **937:05** sati naleta, izbačeno **34.228** tona vode, utrošeno **618.852** litara goriva, prevezeno **442** osobe te **72** tone opreme. U ukupnom broju letova, u 2017. godini evidentirano je **65** protupožarnih izviđanja i pritom je ostvareno **111:15** sati naleta, u nekim situacijama zrakoplovi su uočili početne požare i priključili se gašenju istih.

⁴ Izvor: Izvješće Ministarstva obrane o realizaciji Programa aktivnosti za 2017. godinu

PRIJEDLOG

Godina	Aktivnost	Broj letova	Sati naleta	Litara goriva	Izbačeno vode u t	Prevezeno osoba	Tona opreme
2016. godina	Požar	6.364	937:05	618.852	34.228	442	72
2017. godina	Požar	17 606	2 773:30	1 718 106	81 951	283	188
Od toga:	Protupožarna izviđanja (PPI)	(65)	(111:15)	(36 005)	(99)	(23)	(1)

Tablica 8: Pregled aktivnosti OS RH u PP zaštiti RH u 2017. godini

PREGLED SUDJELOVANJA ZRAČNIH PROTUPOŽARNIH SNAGA U INOZEMSTVU U 2017.

Tijekom 2017. godine zaprimljena su i tri zahtjeva za pružanje humanitarne pomoći u inozemstvu u gašenju požara (Crna Gora - 20. srpnja 2017. godine, Bosna i Hercegovina - 3. kolovoza 2017. godine i Talijanska Republika od 29. listopada do 2. studenog 2017. godine) koji su i realizirani.

Država	Broj zahtjeva	Broj letova	Sati naleta	Izbačeno vode u tonama	Litara goriva
CRNA GORA	1	97	7:10	558	6 648
BIH	1	22	6:40	120	6 205
TALIJANSKA R.	1	149	54:30	774	46 818
UKUPNO	3	268	68:20	1452	59 716

Tablica 9: Pregled sudjelovanja OS RH u PP zaštiti u inozemstvu u 2017. godini

ZAKLJUČAK

Kako je već uvodno i navedeno, ovo Izvješće temelji se na izvješćima svih izvršitelja zadataka i sudjelovatelja u realizaciji Programa aktivnosti, ali i na detaljnije izvršenoj analizi požarne sezone koja je provela Radna skupina upravo iz razloga zahtjevnosti požarne sezone u 2017. godini, a u cilju što kvalitetnije analize svih segmenata u protupožarnim aktivnostima i predlaganja unapređenja i poboljšanja Programa aktivnosti u 2018. godini i dalje.

Obzirom na broj i razmjere ovogodišnjih požara, izrazitoj složenosti zbog istovremene pojave više požara otvorenog prostora i na više različitih lokacija, u kritičnim momentima i objektivnoj nemogućnosti pomoći zračnih snaga zemaljskim kao i usprkos ishitrenom medijskom prikazivanju navodnog „nepostojanja i/ili nefunkcioniranja sustava vatrogastva kao i naglašenom traženju i potenciranju nedostataka (kojih svakako ima i nužno ih je analizirati i ispraviti), važno je posebno naglasiti činjenicu da, osim na infrastrukturi i svakako okolišu, ipak nije bilo direktnih značajnijih većih šteta (požarom oštećenih stambenih i gospodarskih objekata), ali prije svega nije bilo ljudskih žrtava (niti stanovništva niti gasitelja)!

Bez obzira na prethodno navedeno (bez ljudskih žrtava i s razmjerno nevelikom materijalnom štetom u Republici Hrvatskoj – za razliku od npr. Portugala, SAD-a i dr.), a kako bi se u budućnosti unaprijedile kako preventivne tako i operativne aktivnosti kroz sam Program aktivnosti, neposredno nakon požarne sezone na Plenarnoj sjednici „Raščlamba požarne sezone 2017.“ održanoj 9. listopada 2017. godine u Divuljama zacrtani su ciljevi u provođenju analize požarne sezone 2017. godine.

Ciljevi izrade analize požarne sezone, kao zadaće Radne skupine za izradu analize požarne sezone i unapređenja Programa aktivnosti su, kroz niz utvrđenih kratkoročnih i srednjoročnih mjera smanjiti broj požara raslinja na otvorenom prostoru, smanjiti opožarene površine, smanjiti sveukupne štete u okolišu, gospodarskoj i kritičnoj infrastrukturi te povećati sigurnost građana, turista i zaštititi njihovu imovinu.

Analiza požarne sezone provedena je tijekom jeseni i početkom zime kroz održana dva okrugla stola, pet radionica te više stručnih rasprava (održanih u ukupno **osam radnih dana**, ukupno **44 radnih sati rada** i obrađenih **15 značajnijih tema/područja**). U radionicama je sudjelovalo ukupno **16 institucija, udruga, tijela i organizacija** sa ukupno (kumulativno) **175 sudionika**.

Na održanim radionicama te okruglom stolu u raspravi uočena su ukupno **93 nedostatka/problema** i dano je **113 prijedloga za poboljšanja** - naznačene su kratkoročne i srednjoročne mjere koje će pridonijeti poboljšanju zaštite od požara i sustava vatrogastva.

Naglasak je ipak stavljen na **15 kratkoročno** provedivih mjera za poboljšanja u sezoni 2018. godine (sažeto navedenih na kraju ovog Izvješća).

Zaključak realizacije Programa aktivnosti u 2017. godini u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara

1. Zadaće iz Programa aktivnosti temeljem izvješća izvršitelja i sudjelovatelja Programa aktivnosti provedene su većim dijelom u zadovoljavajućoj mjeri i u zadanim rokovima.
2. Angažiranje te međusobna suradnja izvršitelja i sudjelovatelja Programa aktivnosti i nadalje je poboljšana u odnosu na prethodne godine.
3. U odnosu na 2016. godinu, uz željezničke pružne pravce u 2017. godini nastao je neznatno veći broj požara. Sukladno potrebama koje su se iskazivale na terenu, stručne službe iz sastava Hrvatskih željeznica (HŽ Infrastruktura, HŽ Putnički prijevoz i HŽ Cargo te ostali privatni prijevoznici) zajedno sa Agencijom za sigurnost željezničkog prometa provodile su pojačano preventivno djelovanja te su shodno tome prilagodile angažman i izvršavanje zadataka utvrđenih Programom aktivnosti.
4. Sve preventivne aktivnosti (poslovi sječe i čišćenja) nisu na vrijeme odrađeni zbog na vrijeme ne provedenog postupka javne nabave.
5. Inspektorati ministarstava u okviru svojih zadaća i u skladu s trenutnim kadrovskim mogućnostima obavljali su redovite i pojačane inspekcijske nadzore.
6. Utvrđen razmjerno veliki broj nepravilnosti zakorovljenog i zapuštenog poljoprivrednog zemljišta (na 1.170,6556 hektara).
7. Utvrđen je određeni broj donesenih rješenja i naloženih mjera s prekršajnim prijavama zbog nepoštivanja propisanih mjera zaštite od požara hotelima, autokampovima, šumarijama (Hrvatske šume d.o.o.), odlagalištima komunalnog otpada, jedinicama lokalne samouprave (gradovi i općine) dijelom i u Nacionalnim parkovima, parkovima prirode, trasama elektroenergetskih vodova s pripadajućim elektro-energetskim objektima, željezničkim prugama. Utvrđen je i znatan broj podnesenih prekršajnih prijava zbog protupropisnog spaljivanja na otvorenom prostoru.

8. Unatoč svim propisanim i (većim dijelom) provedenim mjerama i aktivnostima ove je godine, a posebice na priobalju u srpnju i kolovozu (što se svakako može pripisati i iznadprosječno toplom vremenu i količini padalina manjoj od višegodišnjeg srednjaka), izbilo osjetno više požara u odnosu na prosjek prethodnih desetljeća. Opožarena površina ove godine višekратно je veća od višegodišnjega prosjeka, odnosno čak i od do sada najveće zabilježene u 2012. godini.
9. Praćenjem i analizom aktivnosti i mjera zaštite od požara svih subjekata utvrđenih Programom aktivnosti i nakon provedene analize u izvršavanju zadaća tijekom posljednjih godina, potrebno je još aktivnije uključivanje svih subjekata koji sudjeluju u njegovoj realizaciji. Posebice se to odnosi na subjekte od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih osoba, vlasnika šuma i šumoposjednika, komunalnih službi (posredno i građana) i to u dijelu izrade planskih dokumenata i poduzimanju preventivnih mjera, kao i u dodatnom angažmanu u reagiranju vlastitih nadležnih službi.
10. Nužno je i aktivnije plansko uključivanje stožera civilne zaštite, operativnih snaga sustava civilne zaštite te svih nadležnih u segmentu donošenja Odluka i informiranja javnosti.

Zaključak realizacije Programa aktivnosti u 2017. godini u provedbi operativnih (kurativnih) mjera zaštite od požara

1. Požarna sezona 2017. godine bila je izuzetno teška za sve zemlje Mediterana, a tome su u mnogome pridonijele značajno izmijenjene i sve neuobičajenije klimatske promjene u svijetu, pa tako i kod nas. U Republici Hrvatskoj požarna sezona može se ocijeniti kao jedna od najzahtjevnijih u proteklih nekoliko desetljeća što je vidljivo iz svih statističkih podataka.
2. Posljedično, 2017. godina bila je operativno izuzetno teška i naporna za sve gasitelje, ne samo u Republici Hrvatskoj (veliki požari zabilježeni su u Portugalu – čak i s brojnim stradalima, Francuskoj, Španjolskoj, Italiji, Grčkoj ali i SAD-u, ...).
3. I angažman protupožarnih zračnih snaga Republike Hrvatske bio je višestruko veći od desetogodišnjega prosjeka (broj letova, broj uzimanja/izbacivanja vode, broj naleta, sati leta, opterećenje posada i drugog zrakoplovno – tehničkog osoblja, utrošak goriva i sl.).
4. Požarima su naročito bile pogođene Splitsko-dalmatinska, Šibensko-kninska i Zadarska županija te su uz velika opterećenja domicilnih vatrogasnih snaga za

pružanje pomoći u gašenju požara angažirani vatrogasni resursi iz cijele države (iz kontinentalnog djela Republike Hrvatske i susjednih priobalnih županija).

5. Zbog sve slabijeg odziva operativnih vatrogasnih ljudskih resursa za potrebe provođenja preventivnih mjera kao i za gašenje požara (male naknade) kao i zbog utvrđenih nedostataka u opremljenosti vatrogasnom tehnikom (vozilima), opremom i sredstvima, potrebno je dugoročno riješiti probleme financiranja vatrogastva u svim jedinicama lokalne samouprave i financiranja troškova požarne sezone predlaganjem stabilnijeg i dugoročno održivijeg modela.
6. Za unapređenje provođenja mjera temeljem analize provedbe Programa aktivnosti i analize ove ali i prethodnih sezona, **zaključne potrebne provedbene mjere** (dijelom već i ranije navedenih u Nacionalnoj strategiji zaštite od požara za razdoblje od 2013. do 2022. godine („Narodne novine“ broj 68/13) i poglavlju 5. PROVEDBENE MJERE I NOSITELJI AKTIVNOSTI), su da je i sam **sustav vatrogastva potrebno planski preoblikovati u moderniji i racionalniji sustav** (čiji ljudski i tehnički resursi služe kao temeljna potpora cjelokupnom sustavu civilne zaštite i pridonose cjelokupnom sustavu nacionalne sigurnosti). Isto se predlaže ostvariti putem **izmjena i dopuna postojeće zakonske regulative, osnivanjem/preoblikovanjem tijela nadležnog za poslove vatrogastva, izradom pripadajućih planskih i programskih dokumenata, standardizacijom i raščlambom intervencija, ciljanom edukacijom i osposobljavanjem vatrogasnih kadrova, sustavnom nabavom moderne vatrogasne i druge specijalne tehnike, opreme i sredstava, kontinuiranim provođenjem inspekcijskog i strukovnog nadzora vatrogasnih postrojbi te svakako i kadrovskim jačanjem stručnih službi vatrogasnih organizacija na svim razinama (državna, područna i lokalna).**
7. Daljnje unapređivanje i razvoj, kako zaštite od požara, (protupožarne zaštite) tako i sustava vatrogastva treba biti imperativ za Republiku Hrvatsku radi zaštite i spašavanja ljudi i imovine, očuvanja prirodnih društvenih resursa i kritičnih infrastruktura, osiguravanja javne slike sigurne turističke zemlje, a koji zajednički i s ostalim sigurnosnim javnim službama, značajno pridonose cjelokupnom sustavu nacionalne sigurnosti.

PETNAEST (15) KRATKOROČNO PROVEDIVIH MJERA ZA POBOLJŠANJA U SEZONI 2018. GODINE

U cilju daljnjeg razvoja zaštite od požara i sustava vatrogastva kao rezultat provedene analize, u nastavku izvješća navodi se značajnijih petnaest (15) kratkoročnih mjera koje je potrebno provesti u narednom razdoblju (do početka požarne sezone lipanj 2018. godine).

1. Osigurati uvjete (smještajne i tehničke) i ustrojiti Situacijsko Središte (razina države) u Divuljama za potrebe rada Operativnog vatrogasnog zapovjedništva i postizanja njegove pune funkcije u kontekstu stvaranja jedinstvenog informacijskog i komunikacijskog mjesta za prikupljanje i obradu svih informacija s terena.
2. Izvršiti plansku reorganizaciju angažiranja vatrogasnih resursa (ljudstvo/tehnika) u prvoj reakciji na događaj (sezonski vatrogasci, redovita dislokacija dopunske snage DVIP-a, redovne snage DVIP-a, Sezonske intervencijske vatrogasne postrojbe) reorganizacijom (grupiranje/popuna) postojećih i dodatnih snaga, osigurati redovito uvježbavanje i dodatno osposobljavanje vatrogasaca i vatrogasnih zapovjednika (i članova stožera) za procjenu situacije kao i za donošenje odgovarajućih odluka temeljem izrađenih Programa.
3. Pojačati nadzor iz stacionarnih (zemaljskih) i kamera iz zraka putem senzora i/ili izviđačkim aktivnostima putem zračnih snaga i nastaviti razvoj sustava za rano otkrivanje i praćenje požara otvorenog prostora (uz korištenje video motrilačkih postaja, bespilotnih i ostalih letjelica) – osigurati pristup i uvezivanje za sve postojeće i planirane senzore.
4. Definirati i izgraditi u 2018. godini (prije početka požarne sezone 01. lipnja) nove konkretne dionice protupožarnih prosjeka/šumskih i drugih putova na obalnim i priobalnim šumarijama (najmanje dvije), a koje će služiti između ostaloga i povezivanju postojećih protupožarnih prosjeka.
5. Definirati i razminirati kritične dionice uz auto ceste i/ili druge važnije objekte i to minimalno 2 - 3 dionice po minski zagađenoj županiji (barem u Š-K, ZD, S-D, L-S) u svrhu sprečavanja daljnjeg širenja požara - posljedično će se smanjiti potrebe/broj zatvaranja za promet određenih dionica autocesta.

6. Unaprijediti postojeće Standardne operativne postupke – (SOP-ove) za prekograničnu suradnju u gašenju požara u cilju poboljšanja koordinacije između operativnih snaga u slučaju nastanka požara otvorenog prostora.
7. Osigurati/omogućiti operativnu upotrebu aerodrome Udbina, Otočac i Sinj za potrebe korištenja PP zrakoplova u tom okruženju/dohvatu.
8. Utvrditi, analizirati i objediniti podatke o sustavu veza (bazne i mobilne stanice, mreže informacijsko-komunikacijskih vozila i dr.), a koji su bitni za komunikaciju žurnih službi u izvanrednim situacijama. Izraditi informacijsko-komunikacijski priručnik za žurne službe te provesti dodatnu obuku korisnika (kontinuirano).
9. Pokrenuti uvođenje jedinstvenog sustava za prihvatanje, praćenje i vođenje podataka putem implementacije informatičkog programa za upravljanje i vođenje vatrogasnih intervencija (UVI) i NICS (Next-Generation Incident Command System).
10. Razmotriti (sa svih aspekata) moguće gašenje požara uz korištenje pjenuša i retardanata, pokrenuti i izvršiti nabavku određenih količina pjenuša i retardanata te (planski) utvrditi ugrožena područja/prostore prikladne za njihovu upotrebu.
11. Propisati obvezu vertikalnog izvješćivanja i odgovornosti u kriznim situacijama, pripremiti i propisati tzv. Smjernice za odnose s medijima, krizne komunikacijske procedure/planove (medijsku strategiju kriznog komuniciranja), definirati nadležnosti i ovlasti u kriznom komuniciranju i osigurati druženje i osposobljavanje osoba/timova ljudi zaduženih za odnose s javnošću u stožerima na lokalnoj razini i vatrogasnim organizacijama.
12. Izraditi Program osposobljavanja za spašavanje uz pomoć helikoptera te osposobiti i dodatno opremiti određeni broj pripadnika DVIP-a i ostalih operativnih snaga osposobljenih i za gašenje i za spašavanje tijekom vatrogasnih intervencija gašenja požara na otvorenom prostoru.
13. Izraditi smjernice za uključivanje stožera Civilne zaštite kod prijetnje i/ili nastanka velikih i katastrofalnih požara uz adekvatno i kontinuirano informiranje stanovništva.
14. Ubrzati proces donošenja Programa aktivnosti, a razmotriti mogućnost njegovog donošenja na dulje razdoblje (dvije ili četiri godine).
15. Uvećati iznos sredstava Državne uprave za zaštitu i spašavanje za realizaciju Programa aktivnosti u 2018. godini.

Za ubrzavanje realizacije svih (u ovom izvješću, ali i izvješću Radnoj skupini) prijedloga poboljšanja, nužni osnovni preduvjeti su:

- definiranje jasnih nadležnosti i odgovornosti glavnog vatrogasnog zapovjednika Republike Hrvatske kao i propisivanje budućeg ustroja vatrogastva, kao i relativno brza prilagodba propisa novom ustroju,
- izmjene i dopune zakonskih i podzakonskih akata u dijelu protupožarne zaštite i u odnosu na definiranje prava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da svojim aktima (procjenama, planovima, odlukama i sl.) uređuju zaštitu od požara na svom području,
- potencirati donošenje odluke nadležnih institucija (na razini države) o izboru tehnologije i nositelja sustava veza (bitno za unapređivanje informacijsko-komunikacijskog sustava - sustava veza).

Detaljniji prikaz svih uočenih nedostataka/problema te prijedloga za njihovo poboljšanje/otklanjanje naveden je u Izvješću Radnoj skupini za izradu analize požarne sezone (2017. godina) zajedno s priložima.

U narednom razdoblju (do početka požarne sezone 2018. godine) potrebno je i intenzivirati suradnju (sastanci i posljedične aktivnosti) sa svim subjektima (izvršiteljima i sudjelovateljima) Programa aktivnosti te djelovati sukladno Akcijskom planu (temeljenog na analizom utvrđenim mjerama za poboljšanje).

Temeljem zaključaka provedene analize požarne sezone za 2017. godinu predložiti će se i novi (izmijenjeni) i sadržajno (gore navedenim kratkoročnim mjerama) nadopunjeni Program aktivnosti za 2018. godinu.